

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W SZCZECINIE
INSTYTUCJA POŚREDNICZĄCA REGIONALNYM PROGRAMEM OPERACYJNYM
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO 2014-2020

ZALECENIA DOTYCZĄCE SKŁADANIA WNIOSKÓW APLIKACYJNYCH PROJEKTÓW
PRIORYTETOWYCH¹

w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 objętych mechanizmem projektu
zintegrowanego – Kontraktu Samorządowego

Oś priorytetowa VIII EDUKACJA

Działanie 8.5

Upowszechnienie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących
kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym
i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych

Dotyczy konkurs nr: RPZP.08.05.00-IP.02-32-001/15

Zatwierdził:

Andrzej Przewoda

Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie

Wersja 1.2

Szczecin, dnia 26 października 2016 r.

¹ Niniejsze Zalecenia określają zakres, który może zostać przez Instytucję Pośredniczącą RPO WZ 2014-2020 zmieniony lub uzupełniony, w tym w szczególności w zakresie niezbędnym dla zachowania zgodności jego zapisów z treścią przepisów prawa wspólnotowego lub krajowego, wytycznych i zasad realizacji projektów w ramach EFS.

Spis treści

I.	INFORMACJE OGÓLNE.....	8
1.1.	Cel Zaleceń dotyczących składania wniosków aplikacyjnych projektów priorytetowych	8
1.2.	Podstawa prawna.....	8
II.	PODSTAWOWE INFORMACJE O NABORZE	10
2.1.	Rodzaje projektów i grupy docelowe.....	10
2.2.	Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie projektu priorytetowego	15
2.3.	Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów priorytetowych	15
2.4.	Termin, forma i miejsce naboru.....	15
2.5.	Wniosek o dofinansowanie	17
2.6.	Wymagania czasowe	17
2.7.	Wymagane rezultaty.....	17
2.8.	Wymagania dotyczące partnerstwa w projekcie	18
III.	PROCEDURA WYBORU PROJEKTÓW PRIORYTETOWYCH.....	21
3.1.	Zasady ogólne procesu oceny projektów priorytetowych	21
3.2.	Ocena projektów priorytetowych	23
3.3.	Zakończenie oceny II-go etapu Konkursu.....	33
IV.	PODSTAWOWE INFORMACJE O ZASADACH REALIZACJI PROJEKTÓW	34
4.1.	Podstawowe zasady udzielania dofinansowania	34
4.2.	Umowa o dofinansowanie projektu	34
4.3.	Wkład własny	35
4.4.	Szczegółowy budżet projektu.....	36
4.5.	Koszty bezpośrednie i pośrednie	37
4.6.	Podatek od towarów i usług (VAT).....	38
4.7.	Cross-financing i środki trwałe	38
4.8.	Rozliczanie wydatków w projekcie i przekazywanie transz	39
4.9.	Uproszczone metody rozliczania wydatków.....	41
4.10.	Zlecanie usług merytorycznych	42
4.11.	Klauzule społeczne	43
4.12.	Pomoc Publiczna.....	43
4.13.	Wytyczne do realizacji projektów	44
V.	ZAŁĄCZNIKI.....	55

WYKAZ SKRÓTÓW

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

IP RPO – Instytucja Pośrednicząca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie)

IZ RPO – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego)

IOK – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego)

KM – Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Koncepcja Kontraktu Samorządowego (KKS) – dokument o charakterze strategicznym będący analizą potrzeb, barier oraz potencjałów obszaru KS oraz określający na ich podstawie kluczowe branże gospodarcze, cele rozwojowe, a także projekty priorytetowe i komplementarne niezbędne dla osiągnięcia tych celów, przygotowany w odpowiedzi na ogłoszony przez Instytucję Zarządzającą konkurs w ramach RPO WZ. Koncepcja Kontraktu Samorządowego stanowi uproszczony wniosek o dofinansowanie dotyczący projektu zintegrowanego w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (dalej: ustawa wdrożeniowa).

Kontrakt Samorządowy (KS) – porozumienie zawierane pomiędzy Samorządem Województwa a jednostkami samorządu terytorialnego i podmiotami odpowiedzialnymi za przygotowanie Wniosków o dofinansowanie projektów oraz ich późniejszą realizację. Kontrakt Samorządowy będzie zawierany po pierwszym etapie oceny w ramach konkursu (Preslekcji) i będzie umożliwiał dofinansowanie ze środków RPO WZ projektów priorytetowych ujętych w KKS, które zostaną wybrane do dofinansowania. Ostateczna decyzja o dofinansowaniu poszczególnych Projektów priorytetowych zostanie podjęta po przeprowadzeniu drugiego etapu oceny, w ramach którego zostaną zweryfikowane Wnioski o dofinansowanie wraz z załącznikami dla projektów priorytetowych. Dofinansowanie otrzymają projekty, które uzyskają pozytywny wynik oceny. Zostanie to potwierdzone zawartą umową o dofinansowanie danego projektu.

KO KKS – Komisja Oceny Koncepcji Kontraktów Samorządowych

Konkurs – Konkurs na dofinansowanie projektów w ramach Działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 objętych mechanizmem projektu zintegrowanego – Kontraktu Samorządowego

KPA – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego

LSI2014 - lokalny system informatyczny, przeznaczony do administrowania RPO WZ w zakresie składania wniosków o dofinansowanie oraz wprowadzania zmian w projektach;

Portal – portal internetowy funduszy europejskich, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego tj. www.funduszeuropejskie.gov.pl

Projekt priorytetowy – projekt wchodzący w zakres projektu zintegrowanego, tj. projekt wskazany w Koncepcji Kontraktu Samorządowego oraz planowany do realizacji w ramach działań RPO WZ dedykowanych Kontraktowi Samorządowemu. Wybór Projektu do dofinansowania nastąpi w drodze rozstrzygnięcia konkursu będącego przedmiotem niniejszego regulaminu. Dofinansowanie Projektu priorytetowego będzie przedmiotem odrębnej umowy o dofinansowanie projektu ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Europejskiego Funduszu Społecznego między beneficjentem a Instytucją Zarządzającą, o której mowa w art. 2 pkt 26 ustawy wdrożeniowej.

RPO WZ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

SL2014 – centralny system teleinformatyczny wykorzystywany w procesie rozliczania Projektu oraz komunikowania z Instytucją Pośredniczącą

SOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

UE – Unia Europejska

Uproszczony wniosek o dofinansowanie – Koncepcja Kontraktu Samorządowego.

ustawa – ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 - 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 217 j.t.)

wniosek – wniosek o dofinansowanie projektu priorytetowego

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

SŁOWNIK POJĘĆ

instruktor praktycznej nauki zawodu – instruktor praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. Nr 244, poz. 1626);

Instytucja Zarządzająca (IZ) – instytucja, o której mowa w art. 125 rozporządzenia ogólnego;

kompetencje cyfrowe (kompetencje informatyczne) - definiowane jako zdolność do:

- a) przetwarzania (wyszukiwania, oceny, przechowywania) informacji;
- b) komunikacji (wchodzenia w cyfrowe interakcje, dzielenia się informacjami, znajomość netykiety i umiejętność zarządzania cyfrową tożsamością);
- c) tworzenia cyfrowej informacji (w tym również umiejętność programowania i znajomość zagadnień praw autorskich);
- d) zachowania bezpieczeństwa (ochrony cyfrowych urządzeń, danych, własnej tożsamości, zdrowia i środowiska);
- e) rozwiązywania problemów (technicznych, identyfikowania sytuacji, w których technologia może pomóc, bycia kreatywnym z użyciem technologii, identyfikowania luk w zakresie kompetencji);

kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy – kompetencje, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia, do których zalicza się następujące kompetencje kluczowe z katalogu wskazanego w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10):

- a) porozumiewanie się w językach obcych;
- b) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne;
- c) kompetencje informatyczne;
- d) umiejętność uczenia się;
- e) kompetencje społeczne;
- f) inicjatywność i przedsiębiorczość.

Kompetencje wskazane w lit. b i c są zaliczane do kompetencji podstawowych, pozostałe należą do katalogu kompetencji przekrojowych;

kompetencje społeczno-emocjonalne – umiejętności komunikacyjne, rozpoznawania i kierowania swoimi emocjami, budowania dobrych relacji z innymi, ustalania i osiągania pozytywnych celów, a także ograniczania destrukcyjnych czy agresywnych zachowań²;

koncepcja uniwersalnego projektowania – koncepcja uniwersalnego projektowania definiowana zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji;

kwalifikacja – formalny wynik oceny i walidacji, który uzyskuje się w sytuacji, kiedy właściwy organ uznaje, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy;

mechanizm racjonalnych usprawnień – mechanizm racjonalnych usprawnień definiowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji;

nauczyciel – należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego zatrudnionego w OWP, szkole lub placówce systemu oświaty;

nauczyciel kształcenia zawodowego – nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych, w tym nauczyciel języka obcego zawodowego oraz nauczyciel praktycznej nauki zawodu;

obszar wiejski - definiowany zgodnie z Wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;

organ dotujący – organ przyznający dotację na podstawie art. 80 i art. 90 ustawy o systemie oświaty;

---

² Wzmacnianie kompetencji społeczno-emocjonalnych małych dzieci i współpraca z rodzicami w codziennej pracy przedszkola. Bliżej przedszkola. 7. forum wychowania przedszkolnego Elżbieta Nerwińska, www.blizejprzedszkola.pl/upload/files/Wzmacnianie_kompetencji.pdf.

organ prowadzący – jednostka samorządu terytorialnego, inna osoba prawna lub fizyczna odpowiedzialna za działalność ośrodka wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki systemu oświaty;

ośrodek wychowania przedszkolnego (OWP) – publiczny lub niepubliczny podmiot wymieniony w art. 14 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, z uwzględnieniem art. 6 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827, z późn. zm.), w którym jest prowadzone wychowanie przedszkolne;

placówka systemu oświaty – placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie ogólne oraz placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie zawodowe;

placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie ogólne - placówka w rozumieniu art. 2 pkt 3, 5 i 7 ustawy o systemie oświaty;

placówka systemu oświaty prowadząca kształcenie zawodowe – placówka w rozumieniu art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty;

projekt – projekt, o którym mowa w art. 2 pkt 18 Ustawy;

projekt edukacyjny – indywidualne lub zespołowe, planowe działanie uczniów, mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu, z zastosowaniem różnorodnych metod. Projekt edukacyjny jest realizowany przez zespół uczniów pod opieką nauczyciela i obejmuje następujące działania:

- a) wybranie tematu projektu edukacyjnego;
- b) określenie celów projektu edukacyjnego i zaplanowanie etapów jego realizacji;
- c) wykonanie zaplanowanych działań;
- d) przedstawienie rezultatów projektu edukacyjnego;

przedmioty przyrodnicze - przedmioty, do których zalicza się w szczególności:

- a) przyrodę w szkołach podstawowych;
- b) biologię, chemię, geografię, fizykę w gimnazjach;
- c) biologię, chemię, geografię, fizykę (zarówno w zakresie podstawowym, jak i rozszerzonym) oraz przedmiot uzupełniający przyroda w szkołach ponadgimnazjalnych;

sieci współpracy i samokształcenia - lokalne lub regionalne zespoły nauczycieli z różnych OWP, szkół lub placówek systemu oświaty, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą, szczególnie w zakresie rozwiązywania problemów i dzielenia się doświadczeniem;

specjalne potrzeby edukacyjne – potrzeby, które w procesie rozwoju dzieci i młodzieży wynikają z:

- a) zaburzeń (np. rozwojowych, obniżonych możliwości intelektualnych, wad wymowy);
- b) niepełnosprawności (np. upośledzenie umysłowe, niewidzenie i słabe widzenie, niesłyszenie i słabe słyszenie, afazja, niepełnosprawność ruchowa, całościowe zaburzenie rozwojowe ze spektrum autyzmu, w tym zespół Aspergera, niepełnosprawności sprzężone);
- c) choroby przewlekłej;
- d) niedostosowania społecznego albo zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- e) zaburzeń w funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym, powstających m. in. w wyniku sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- f) trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą;
- g) specyficznych trudności w uczeniu się, w tym niepowodzeń edukacyjnych;
- h) szczególnych uzdolnień w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, przedsiębiorczości oraz przedmiotów zawodowych;
- i) zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;

szkoła – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy o systemie oświaty;

szkoła dla dorosłych – szkoła, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b i d ustawy o systemie oświaty;

uczeń młodszy – uczeń pierwszej klasy przekraczający każdy z poniższych progów edukacyjnych:

- a) przedszkole – I etap edukacyjny (obejmujący klasy I-III w szkole podstawowej);
- b) I etap edukacyjny – II etap edukacyjny (obejmujący klasy IV-VI w szkole podstawowej);
- c) II etap edukacyjny – III etap edukacyjny (obejmujący gimnazjum);

uczeń/dziecko z niepełnosprawnością – uczeń albo dziecko w wieku przedszkolnym posiadający orzeczenie lub opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej (dla uczniów: orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność wydane przez zespół z poradni psychologiczno-pedagogicznej lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych; dla dzieci w wieku przedszkolnym: orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność wydane przez zespół z poradni psychologiczno-pedagogicznej lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych lub opinia z poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju).

Umowa Partnerstwa – Umowa Partnerstwa, o której mowa w art. 2 pkt 20 rozporządzenia ogólnego;

walidacja – wieloetapowy proces sprawdzania, czy – niezależnie od sposobu uczenia się – kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Walidacja prowadzi do certyfikacji. Walidacja obejmuje nie tylko ocenę kompetencji (osiągniętych efektów uczenia się), lecz także sprawdzenie ich zgodności z wymaganiami dla danej kwalifikacji;

I. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Cel Zaleceń dotyczących składania wniosków aplikacyjnych projektów priorytetowych

1.1.1. Celem *Zaleceń* jest dostarczenie wnioskodawcom informacji przydatnych na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie realizacji projektu priorytetowego, a następnie jego złożenia do II-go etapu oceny w ramach *Konkursu* ogłoszonego przez IZ RPO. IP RPO zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w niniejszych *Zaleceniach* w trakcie trwania naboru, z zastrzeżeniem zmian skutkujących nierównym traktowaniem wnioskodawców, chyba że konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa lub np. zatwierdzenia projektów dokumentów (m.in. wzoru umowy o dofinansowanie projektu, wytycznych, rozporządzenia).

1.1.2. W przypadku zmiany *Zaleceń* IP RPO zamieszcza w każdym miejscu, w którym podała do publicznej wiadomości *Zalecenia* informację o ich zmianie, aktualną treść, uzasadnienie oraz termin, od którego zmiana obowiązuje. IP RPO udostępnia na stronach internetowych www.wup.pl/rpo/, www.rpo.wzp.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl poprzednie i obowiązujące wersje *Zaleceń*. W związku z tym zaleca się, aby wnioskodawcy zainteresowani aplikowaniem o środki w ramach niniejszego naboru na bieżąco zapoznawali się z informacjami zamieszczanymi na stronach internetowych www.wup.pl/rpo/, www.rpo.wzp.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.

1.2. Podstawa prawna

1.2.1. Niniejsze *Zalecenia* zostały opracowane m.in. na podstawie następujących aktów prawnych i dokumentów:

- a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.);
- b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470);
- c) ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2016 r. poz. 217 j.t.)
- d) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.);
- e) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 j.t.);
- f) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.);
- g) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 poz. 330 z późn. zm.);
- h) ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.);
- i) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 j.t.);
- j) Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, s. 1);

- k) Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z 17.06.2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, s. 1);
- l) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* i pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020;
- m) Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,
- n) Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- o) Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020,
- p) Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami; zwaną dalej „ustawą o systemie oświaty”, oraz ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191, z późn. zm.);
- q) Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020;
- r) Wytycznych w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
- s) Wytycznych w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020;
- t) Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;
- u) Wytycznych w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;
- v) Wytycznych programowych w sprawie funkcjonowania procedury odwoławczej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020;
- w) Wytycznych programowych w zakresie kontroli realizacji RPO WZ 2014-2020;
- x) Wytycznych programowych w zakresie monitoringu i sprawozdawczości w ramach RPO WZ 2014-2020;
- y) Wytycznych programowych dotyczące nieprawidłowości i nadużyć finansowych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności 2014-2020;
- z) Wytycznych programowych w sprawie przechowywania i udostępniania dokumentów w ramach RPO WZ 2014-2020;
- ż) Regulaminu konkursu na dofinansowanie projektów w ramach Działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 objętych mechanizmem projektu zintegrowanego – Kontraktu Samorządowego;
- ż) Regulaminu Komisji Oceny Koncepcji Kontraktów Samorządowych w konkursach na dofinansowanie projektów w ramach Działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 objętych mechanizmem projektu zintegrowanego – Kontraktu Samorządowego.

1.2.2. Odpowiedzialność za znajomość podstawowych dokumentów, zasad i wytycznych związanych z przygotowaniem wniosku spoczywa na wnioskodawcy. Wnioskodawcy aplikujący o środki w ramach niniejszego naboru zobowiązani są do korzystania z aktualnych wersji dokumentów programowych. W kwestiach nieuregulowanych niniejszymi *Zaleceniami*, zastosowanie mają odpowiednie przepisy prawa polskiego i Unii Europejskiej.

II. PODSTAWOWE INFORMACJE O NABORZE

2.1. Rodzaje projektów i grupy docelowe

2.1.1. Celem naboru jest ocena projektów priorytetowych w ramach II etapu *Konkursu*, w ramach Osi priorytetowej VIII Edukacja, Działania 8.5 Upowszechnianie edukacji przedszkolnej oraz wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Kontraktów Samorządowych.

2.1.2. Celem interwencji przewidzianej do realizacji jest ukierunkowany na tworzenie miejsc przedszkolnych, głównie poprzez wsparcie istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego w tym zakresie np. modernizacja, adaptacja, zakup sprzętu i materiałów niezbędnych do pracy ze zwiększonym gronem dzieci. Możliwe będzie także finansowanie działań zmierzających do powstawania nowych placówek wychowania przedszkolnego, jednakże przede wszystkim na bazie istniejącej infrastruktury lokalowej, w tym zwłaszcza oświatowej (np. budynki likwidowanych szkół).

Planowane w ramach tego typu projektów działania, uwzględniają także inicjatywy mające na celu tworzenie przykładowych placówek edukacji przedszkolnej na obszarach charakteryzujących się dużą koncentracją zakładów pracy np. strefy ekonomiczne czy parki naukowo-technologiczne.

Ponadto, wspierana będzie organizacja i prowadzenie dodatkowych zajęć (w szczególności na obszarach wiejskich), jednakże w powiązaniu z działaniami prowadzącymi do wygenerowania dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego.

W zakresie wsparcia uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, celem interwencji przewidzianej do realizacji jest wspieranie przedsięwzięć w zakresie podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy. Wszelkie podejmowane w szkołach i placówkach systemu oświaty inicjatywy, uwzględniać będą zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów.

Projekty składane w ramach niniejszego naboru muszą być zgodne z zapisami SOOP, wynikać z koncepcji kontraktu samorządowego, który uzyskał pozytywną ocenę w I-szym etapie oceny w ramach *Konkursu* oraz realizować:

- **Cel Tematyczny 10:** *Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.*
- **Priorytet Inwestycyjny 10i:** *Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.*
- W ramach działania 8.5 RPO WZ *wspieraniem może/gą* zostać objęty/e następujący/e typ/y projektów:
  1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 - 4 lata, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego^{3, 4}.
  2. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności⁵.

³ Wsparcie skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu (wyjątek stanowią działania dot. dostosowania ośrodków wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami) oraz finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych w ramach EFS miejsc przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

⁴ Beneficjent zobowiązuje się do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej we wniosku o dofinansowanie/umowie o dofinansowanie projektu.

⁵ W celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami, zgodnie z *Wytocznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji*, jest możliwe finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowania posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakup pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę.

3. Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty. Katalog dodatkowych zajęć obejmuje wyłącznie:^{6,7}
  - a) zajęcia specjalistyczne⁸: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym,
  - b) zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastykę korekcyjną,
  - c) zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty,
  - d) zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne.
4. Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego⁹.
5. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli placówek wychowania przedszkolnego, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi obejmujące w szczególności:^{10, 11, 12}
  - a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe¹³
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodkami wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.
6. Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy głównie poprzez^{14, 15}:
  - a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem^{16, 17},
  - b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,

⁶ Realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań wskazanych w typie projektu 1 i 2 (poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego, określonym w art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty) i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym we wspartym ośrodku wychowania przedszkolnego. Warunek wzrostu liczby miejsc nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami.

⁷ Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których nie były one realizowane ze środków EFS od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku aplikacyjnego. . Mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP niezależnie od liczby nowo utworzonych lub dostosowanych miejsc , jednak kwota wydatków na ich realizację może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu. Finansowanie ze środków EFS realizacji dodatkowych zajęć może trwać przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

⁸ W rozumieniu rozporządzenia Ministra Edukacji narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz 532).

⁹ Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego jest działaniem uzupełniającym do działań wskazanych w typie projektu 1 i 2.

¹⁰ Wsparcie na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli trwa nie dłużej niż finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego.

¹¹ Działania w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego muszą zostać poprzedzone diagnozą stopnia przygotowania tychże nauczycieli do pracy z dziećmi, w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami oraz analizą zapotrzebowania ośrodka na nabycie przez nich określonych kompetencji i kwalifikacji.

¹² Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli placówek wychowania przedszkolnego jest działaniem uzupełniającym do działań wskazanych w typie projektu 1 i 2.

¹³ Studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131).

¹⁴ Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez OWP, szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez OWP, szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).

¹⁵ Realizacja wsparcia, w typie projektu, zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą poziomu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności u uczniów i słuchaczy, a także zapotrzebowania uczniów na tego typu działania. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomaganie pracy ośrodków wychowania przedszkolnego lub szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.

¹⁶ Zakres tematyczny projektu edukacyjnego może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Może być on realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin, w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych albo w czasie zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.

¹⁷ Dyrektor szkoły lub placówki systemu oświaty objętej projektem edukacyjnym gwarantuje, że informacje o udziale ucznia w realizacji projektu edukacyjnego oraz temat projektu edukacyjnego zostaną wpisane na świadectwie ukończenia poszczególnych klas danej szkoły.

- c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia,
  - d) wdrożenie nowych form i programów nauczania,
  - e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych,
  - f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy,
  - g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu realizacji programów edukacyjnych,
  - h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL,
  - i) pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym¹⁸,
  - j) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - k) realizację zajęć poza szkołą lub poza lekcjami.
7. Dосkonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności^{19 20} poprzez:
- a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe;
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli,
  - c) realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania²¹,
  - d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty²²,
  - e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
  - f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.
8. Indywidualizację pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej poprzez^{23 24 25 26}.

¹⁸ Minimalny okres na jaki przyznane może być wsparcie w postaci stypendium to 10 miesięcy, a stypendysta objęty jest obligatoryjnie opieką dydaktyczną nauczyciela, pedagoga szkolnego lub doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia.

¹⁹ Realizacja wsparcia, w typie projektu, zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania nauczycieli do stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności, a także zapotrzebowania nauczycieli na tego typu działania. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną.

²⁰ Działania wymienione w typie projektu muszą być prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem.

²¹ Zgodnie z warunkami opisanymi w *Wtycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

²² Zgodnie z zapisami *Wtycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

²³ Działania w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z wyłączeniem wsparcia udzielanego na rzecz ucznia młodszego, obejmują II etap edukacyjny (klasy IV-VI szkoły podstawowej) oraz III etap edukacyjny (gimnazjum).

²⁴ Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy OWP lub szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej lub biblioteki pedagogicznej.

- a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,
  - b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy,
  - c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, w tym:
    - zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
    - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,
    - warsztatów,
    - porad i konsultacji,
    - zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa z rozporządzeniu MEN z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim.
9. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu głównie poprzez:^{27,28}
- a) wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki²⁹,
  - b) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu³⁰,
  - c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki^{31 32 33}.
10. Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w szczególności poprzez:^{34 35}

²⁵ Wymienione formy wsparcia realizowane są zgodnie z warunkami opisanymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

²⁶ Wsparcie, o którym mowa w typie projektu 8b) oraz 8c), będzie uwzględniać współpracę z rodzicami.

²⁷ Projekt realizowany w ramach typu obejmuje co najmniej dwie z wymienionych form wsparcia.

²⁸ Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy OWP lub szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej lub biblioteki pedagogicznej.

²⁹ Zgodnie z warunkami opisanymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

³⁰ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 7 typie projektu.

³¹ Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).

³² Działania wymienione w typie projektu muszą być prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem.

³³ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 6 typie projektu.

³⁴ Realizacja wsparcia wymienionego w typie projektu 10a), 10b) i 10c) jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy OWP lub szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej lub biblioteki pedagogicznej.

- a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej^{36 37},
- b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty, w tym włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego^{38 39}
- c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń^{40 41},
- d) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy przez naukę programowania⁴².

Projekty muszą być skierowane bezpośrednio do następującej grupy odbiorców:

Dla typów projektów 1,2,3,4,5:

- dzieci w wieku przedszkolnym⁴³,
- rodzice lub opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni ośrodków wychowania przedszkolnego,
- istniejące ośrodki wychowania przedszkolnego⁴⁴, w tym przedszkola specjalne i z oddziałami integracyjnymi,
- inne formy wychowania przedszkolnego.

Dla typów projektów 6,7,8,9,10:

- uczniowie i wychowankowie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
- rodzice lub opiekunowie prawni uczniów i wychowanków szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych),
- szkoły oraz placówki systemu oświaty (instytucje i kadra pedagogiczna) realizujące kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i ich organy prowadzące,
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek systemu oświaty.

³⁵ Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (średniomiesięcznie).

³⁶ Wniosek o dofinansowanie projektu obejmującego formy wsparcia wymienione w ramach tego typu projektu powinien zawierać zobowiązanie dotyczące osiągnięcia przez szkołę lub placówkę systemu oświaty objętą wsparciem w ramach projektu w okresie do 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu, wszystkich funkcjonalności określonych *Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 w obszarze edukacji*. W celu osiągnięcia ww. funkcjonalności, szkoły lub placówki systemu oświaty korzystające ze wsparcia projektowego będą miały możliwość sfinansowania w ramach RPO utworzenia wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych. Zakres wsparcia na utworzenie wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych został określony w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

³⁷ Zgodnie z warunkami opisanymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

³⁸ W zakresie opisanym w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

³⁹ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 7 typie projektu.

⁴⁰ Zakres wsparcia jest zgodny z zakresem wsparcia wskazanym w 6 typie projektu.

⁴¹ Działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem.

⁴² Działania na rzecz realizacji programów rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów poprzez naukę programowania są realizowane o ile spełniają warunki określone w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*.

⁴³ Zgodnie z Ustawą o systemie oświaty (Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425, z późn. zm.).

⁴⁴ Ośrodek wychowania przedszkolnego w rozumieniu *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014 -2020*.

2.2. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie projektu priorytetowego

2.2.1. O dofinansowanie projektu priorytetowego mogą się ubiegać podmioty wskazane w koncepcji kontraktu samorządowego, który uzyskał pozytywną ocenę w I-szym etapie oceny w ramach *Konkursu*, jako odpowiedzialne za realizację projektu priorytetowego.

2.2.2. O dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty, które podlegają wykluczeniu z ubiegania się o środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących z ubiegania się o środki przeznaczone na realizację projektu, w tym wykluczeniu na podstawie:

- art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 885),
- art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 769),
- art. 9 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1212).

2.3. Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów priorytetowych

2.3.1. Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie realizacji projektów priorytetowych w *Konkursie* w ramach Działania 8.5 wynosi: **28 414 564,19 zł.**⁴⁵

w tym:

- wsparcie finansowe EFS: 28 050 249,19 zł.
- wsparcie finansowe krajowe: dla typów projektów 6-10 w kwocie 364 315,00 zł.

2.3.2. Minimalny udział wkładu własnego beneficjenta w finansowaniu wydatków kwalifikowanych projektu priorytetowego wynosi 15 % wartości projektu dla typów projektów 1-5 oraz 10 % wartości projektu dla typów projektów 6-10.

2.3.3. Maksymalny % poziomu dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu priorytetowego wynosi 85% wartości projektu.

2.3.4. Maksymalny poziom dofinansowania projektu priorytetowego z budżetu państwa wynosi 5% wartości projektu dla typów projektów 6-10, w przypadku typów 1-5 projekty nie będą dofinansowywane z budżetu państwa.

2.4. Termin, forma i miejsce naboru

UWAGA! Wszelkie terminy realizacji określonych czynności wskazane w niniejszych *Zaleceniach*, jeśli nie wskazano inaczej, wyrażone są w dniach kalendarzowych. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

2.4.1 Dokumentację aplikacyjną należy złożyć do WUP w terminie naboru projektów priorytetowych tj. w terminie 7 miesięcy od dnia podpisania Kontraktu Samorządowego, w ramach którego dany projekt priorytetowy został przewidziany do realizacji.

2.4.2 Skuteczne złożenie dokumentacji aplikacyjnej polega na opublikowaniu wniosku o dofinansowanie wraz z załącznikami⁴⁶ w wersji elektronicznej w LSI2014 w terminie naboru projektów oraz doręczeniu do WUP pisemnego wniosku o przyznanie pomocy⁴⁷, podpisanego zgodnie

⁴⁵ Po rozstrzygnięciu konkursu kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów może zostać zwiększona z zastrzeżeniem zachowania zasady równego traktowania na podstawie art. 46 ust. 2 ustawy

⁴⁶ Jeśli dotyczy.

⁴⁷ Dokument wygenerowany na podstawie danych wprowadzonych do LSI2014, dotyczący wniosku o dofinansowanie, podpisany przez osoby upoważnione do reprezentacji wnioskodawcy, stanowiący potwierdzenie wymogu wynikającego z art. 6 ust. 2 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. W związku z oczekiwaniem na interpretację Komisji Europejskiej w zakresie ww. zapisu IP RPO zastrzega sobie prawo do zmiany zapisów regulaminu w tym zakresie co skutkować może koniecznością składania (zamiast ww. pisemnego wniosku o przyznanie pomocy) pełnej dokumentacji aplikacyjnej w formie pisemnej.

z zasadami reprezentacji obowiązującymi wnioskodawcę, zawierającego właściwą sumę kontrolną, najpóźniej w terminie **3 dni od dnia opublikowania wniosku o dofinansowanie projektu w LSI2014.**

2.4.3 *Suma kontrolna, którą oznaczony jest pisemny wniosek o przyznanie pomocy, musi być tożsama z sumą kontrolną wniosku opublikowanego w LSI2014. Aby zapewnić zgodność sum kontrolnych, wydruku odpowiedniego pisemnego wniosku o przyznanie pomocy należy dokonać po opublikowaniu wniosku w LSI2014.*

2.4.4 Pisemny wniosek o przyznanie pomocy należy dostarczyć osobiście, przesać kurierem *lub* pocztą do WUP w siedzibie/na adres:

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

ul. A. Mickiewicza 41

70-383 Szczecin

pok. 006 (Kancelaria)

z dopiskiem: Wniosek w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Nabór w ramach Działania 8.5

Konkurs nr RPZP.08.05.00-IP.02-32-001/15

Dokumenty są przyjmowane pod wskazanym powyżej adresem od poniedziałku do piątku w godzinach **od 07:30 do 15.30.**

2.4.5 Zgodnie z art. 50 ustawy, do doręczeń i sposobu obliczania terminów stosuje się przepisy KPA. Termin dostarczenia pisemnego wniosku o przyznanie pomocy uznaje się za zachowany w przypadkach określonych w art. 57. §5 KPA z wyłączeniem pkt. 1, dotyczącego możliwości przesyłania dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej. W szczególności termin dostarczenia pisemnego wniosku o przyznanie pomocy uznaje się za zachowany w przypadku nadania przesyłki w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. Wówczas za datę złożenia wniosku uznaje się datę stempla pocztowego.

2.4.6 W przypadku nadania przesyłki u operatora innego niż ten, o którym mowa powyżej (np. pocztą kurierską), pisemny wniosek o przyznanie pomocy musi wpłynąć do WUP w terminie **3 dni od dnia opublikowania wniosku o dofinansowanie projektu w LSI2014.**

2.4.7 Wniosek o dofinansowanie opublikowany w LSI2014 po terminie naboru projektów określonym w niniejszych *Zaleceniach* nie będzie podlegał ocenie. Nie będzie również podlegał ocenie wniosek o dofinansowanie w przypadku kiedy wygenerowany na jego podstawie pisemny wniosek o przyznanie pomocy z właściwą sumą kontrolną i podpisany zgodnie z zasadami reprezentacji obowiązującymi u wnioskodawcy, nie zostanie dostarczony w terminie określonym w niniejszych *Zaleceniach*.

2.4.8 Wnioskodawcy przysługuje prawo do wycofania dokumentacji aplikacyjnej zarówno w trakcie naboru wniosków, jak i na każdym etapie oceny i jest traktowane jako *rezygnacja* z ubiegania się o dofinansowanie. Informacja o wycofaniu dokumentacji musi zostać przekazana na piśmie do WUP, która niezwłocznie na piśmie potwierdza wycofanie projektu.

2.4.9 Wyjaśnienia dotyczące II-go etapu oceny w ramach *Konkursu* publikowane są na stronie internetowej WUP, tj. www.wup.pl/rpo/.

WUP udziela wyjaśnień i odpowiedzi na zapytania indywidualne w kwestiach dotyczących II-go etapu konkursu. Pytania należy kierować:

- telefonicznie pod numerem telefonu:
- Biuro Informacji i Promocji EFS w Szczecinie pod nr tel. 91 42 56 163, 91 42 56 164;
- Biuro Informacji i Promocji EFS w Koszalinie pod nr tel. 94 34 56 025, 94 34 45 026;

- na adres poczty elektronicznej:
- efs@wup.pl,
- efskoszalin@wup.pl

2.5. Wniosek o dofinansowanie

2.5.1. Wybór projektów do dofinansowania następuje w oparciu o wniosek o dofinansowanie, który należy wypełnić w LSI2014 dostępnym pod adresem <https://beneficjent.wzp.pl>.

2.5.2. Wzór wniosku o dofinansowanie stanowi załącznik nr 1 do niniejszych *Zaleceń*.⁴⁸

UWAGA! Wypełnienie wniosku o dofinansowanie w LSI2014 możliwe będzie od **04.07.2016 r.**

2.5.3. Wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami⁴⁹ należy przygotować zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie*.

2.5.4. W przedmiotowym naborze na etapie wyboru projektów priorytetowych do dofinansowania nie są wymagane żadne załączniki, składane wraz z wnioskiem o dofinansowanie. Ocenie podlegać będzie wyłącznie wniosek o dofinansowanie wraz z pisemnym wnioskiem o przyznanie pomocy, o którym mowa w części 2.4 *Zaleceń*.

2.6. Wymagania czasowe

2.6.1. Okres realizacji projektu priorytetowego musi być zgodny z okresem wskazanym w koncepcji kontraktu samorządowego.

2.6.2. Wnioskodawca określa datę rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu, mając na uwadze, że okres realizacji projektu jest tożsamy z okresem, w którym poniesione wydatki mogą zostać uznane za kwalifikowalne.

2.6.3. Okres kwalifikowalności wydatków nie wykracza poza datę końcową okresu kwalifikowalności określoną w art. 65 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013. Jednocześnie okres kwalifikowalności wydatków nie może być wcześniejszy od daty złożenia KKS tj. Uproszczonego wniosku o dofinansowanie złożonego w I etapie Preselekcji w odpowiedzi na konkurs nr RPZP.KS-IZ.00-32-001/15. Od tego momentu możliwe jest ponoszenie wydatków w ramach projektu, pod warunkiem prowadzenia odrębnej księgowości dla tych kosztów. Równocześnie należy podkreślić, że wydatkowanie środków do chwili zatwierdzenia wniosku i podpisania umowy, odbywa się na wyłączną odpowiedzialność danego projektodawcy. W przypadku, gdy projektodawca nie przejdzie pozytywnie oceny i nie podpisze umowy o dofinansowanie projektu, uprzednio poniesione wydatki nie będą mogły być zrefundowane.

2.6.4. Wskazany przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie okres realizacji projektu jest zarówno rzeczowym, jak i finansowym okresem realizacji. Informacje na temat okresu realizacji projektu zawarte w ww. wniosku powinny pokrywać się z informacjami zawartymi w *Harmonogramie realizacji projektu* oraz koncepcji kontraktu samorządowego.

2.7. Wymagane rezultaty

2.7.1. Wnioskodawca zobowiązany jest przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu priorytetowego przewidywane rezultaty (efekty) realizacji projektu, określając przy tym wskaźniki rezultatu i produktu. Wskaźniki te muszą być tożsame ze wskaźnikami wskazanymi w koncepcji kontraktu samorządowego, bądź wynikać z dokonanych na wniosek IOK uzupełnień/wyjaśnień.

UWAGA! Realizując typy projektu 1-5 wnioskodawca zobligowany jest do ujęcia wskaźnika rezultatu:

Wzrost liczby dzieci objętych wsparciem w ramach edukacji przedszkolnej [%]

Wskaźnik mierzy wzrost liczby dzieci objętych wsparciem w ramach edukacji przedszkolnej w ramach projektu. Jest to wskaźnik rezultatu bezpośredniego. Wartość docelowa wskaźnika

⁴⁸ Niniejszy *Wzór wniosku o dofinansowanie* określa zakres, który może zostać przez Instytucję Pośredniczącą RPO WZ 2014-2020 zmieniony lub uzupełniony, w tym w szczególności w zakresie niezbędnym dla zachowania zgodności jego zapisów z treścią przepisów prawa wspólnotowego lub krajowego, wytycznych i zasad realizacji projektów w ramach EFS.

⁴⁹ Jeśli dotyczy.

powinna określać, o ile procentowo wzrośnie liczba dzieci objętych opieką i edukacją przedszkolną. Wyliczenia należy dokonać zgodnie z zamieszczoną metodologią:

$$WLD = [(LDP + LDNP)/LDWP]*100\%$$

Licznik:

W przypadku dzieci pełnosprawnych licznik (LDP) stanowić będzie liczba dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc opieki i edukacji przedszkolnej utworzonych w ramach projektu.

Natomiast w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami licznik (LDNP) stanowić będzie liczba dzieci objętych opieką i edukacją przedszkolną w ramach projektu (tj. wsparciem w zakresie dostosowania istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, realizacją dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym, objęciem zajęciami dodatkowymi zwiększającymi szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty, wydłużonymi godzinami pracy przedszkola).

Za moment pomiaru wskaźnika należy uznać moment przystąpienia dziecka do opieki i edukacji przedszkolnej w ramach utworzonego nowego miejsca opieki i edukacji przedszkolnej (dla dzieci pełnosprawnych) lub dostosowanego miejsca (dla dzieci z niepełnosprawnościami).

Mianownik:

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (LDWP) objętych edukacją przedszkolną w JST ogółem.

Wartość docelowa wskaźnika oblicza % liczby dzieci objętych wsparciem w ramach edukacji przedszkolnej w ramach projektu (dzieci pełnosprawne + dzieci niepełnosprawne) wyliczony w stosunku do liczby dzieci w wieku przedszkolnym objętych edukacją przedszkolną w JST ogółem.

Ze względu na charakter wskaźnika, jako wartość bazową należy zawsze wskazać 0%.

2.8. Wymagania dotyczące partnerstwa w projekcie

2.8.1. W zakresie wymagań dotyczących partnerstwa wnioskodawca zobowiązany jest stosować w szczególności przepisy ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* oraz SOOP. Poniżej przedstawione są najważniejsze informacje dotyczące partnerstwa.

- 1) Utworzenie lub zainicjowanie partnerstwa musi nastąpić przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Oznacza to, że partnerstwo musi zostać utworzone albo zainicjowane przed rozpoczęciem realizacji projektu. Lider partnerstwa składa wniosek o dofinansowanie projektu partnerskiego. Nie jest to jednak równoznaczne z wymogiem zawarcia porozumienia albo umowy o partnerstwie między wnioskodawcą a partnerami przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Wszyscy partnerzy muszą być jednak wskazani we wniosku.
- 2) Postanowienia w pkt 1 nie mają zastosowania w sytuacji, kiedy w trakcie realizacji projektu wprowadzany jest dodatkowy partner (kolejny lub w miejsce dotychczasowego partnera, który np. zrezygnował).
- 3) Beneficjent projektu, będący stroną umowy o dofinansowanie, pełni rolę lidera partnerstwa.
- 4) Partner jest zaangażowany w realizację całego projektu, co oznacza, że uczestniczy również w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie i zarządzaniu projektem. Przy czym partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań merytorycznych w projekcie.
- 5) Udział partnerów (wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych) musi być adekwatny do celów projektu.
- 6) Zgodnie z art. 33 ustawy pomiędzy wnioskodawcą a partnerem zawarta zostaje pisemna umowa o partnerstwie lub porozumienie określające w szczególności:
  - przedmiot porozumienia albo umowy,
  - prawa i obowiązki stron,

- zakres i formę udziału poszczególnych partnerów w projekcie,
  - partnera wiodącego uprawnionego do reprezentowania pozostałych partnerów projektu,
  - sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiające określenie kwoty dofinansowania udzielonego każdemu z partnerów,
  - sposób postępowania w przypadku naruszenia lub niewywiązywania się stron z porozumienia lub umowy,
  - sposób egzekwowania przez wnioskodawcę od partnerów projektu skutków wynikających z zastosowania przez IP RPO sankcji wynikających z reguły proporcjonalności w sytuacji nieosiągnięcia założeń projektu z winy partnera.
- 7) Wnioskodawca jest zobowiązany do dostarczenia WUP umowy o partnerstwie lub porozumienia przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Umowa o partnerstwie lub porozumienie będzie weryfikowane w zakresie spełniania wymogów określonych w pkt. 6.
- 8) Zgodnie z art. 33 ustawy wnioskodawca, który jest jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów. W szczególności jest zobowiązany do:
- ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów,
  - uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działań potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze,
  - podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera.
- 9) Porozumienie lub umowa o partnerstwie nie mogą być zawarte pomiędzy podmiotami powiązanymi w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1).
- 10) Nie może zostać również zawarte partnerstwo obejmujące podmioty, które mogą wywierać na siebie nawzajem dominujący wpływ poprzez powiązania osobowe istniejące między tymi podmiotami i tym samym nie mają możliwości nawiązania ze sobą równoprawnych relacji partnerskich.
- 11) W szczególności niedopuszczalna jest sytuacja polegająca na zawarciu partnerstwa przez podmiot z własną jednostką organizacyjną. W przypadku administracji samorządowej i rządowej oznacza to, iż organ administracji nie może uznać za partnera podległej mu jednostki budżetowej.
- 12) Wydatki poniesione w ramach projektu przez partnera wybranego niezgodnie z powyższymi wymaganiami mogą zostać uznane za niekwalifikowalne przez WUP.
- 13) W ramach realizacji projektu nie jest również dopuszczalne zlecenie przez strony partnerstwa zakupu towarów lub usług świadczonych przez partnerów.
- 14) Beneficjent (lider) może przekazywać partnerom środki na finansowanie ponoszonych przez nich kosztów. Koszty te muszą wynikać z wykonania zadań określonych we wniosku o dofinansowanie projektu. Realizacja ww. zadań nie oznacza świadczenia usług na rzecz beneficjenta (lidera).
- 15) Partner zobowiązany jest ponosić wydatki zgodnie z *Wytocznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020* oraz zgodnie z konkursu niniejszymi *Zaleceniami*.
- 16) Wszystkie płatności dokonywane w związku z realizacją projektu pomiędzy beneficjentem (liderem) a partnerami dokonywane są za pośrednictwem wyodrębnionego dla projektu rachunku bankowego beneficjenta (lidera).
- 17) W przypadku rezygnacji partnera z udziału w projekcie lub wypowiedzenia partnerstwa przez dotychczasowego partnera beneficjent, za zgodą WUP, niezwłocznie wprowadza do projektu

nowego partnera. Przy czym zmiany dotyczące wprowadzenia do realizowanego projektu dodatkowego, nieprzewidzianego we wniosku o dofinansowanie tego projektu, partnera traktowane są jako zmiany w projekcie i wymagają zgłoszenia oraz uzyskania pisemnej zgody na zasadach określonych w umowie o dofinansowanie.

- 18) Niezależnie od podziału zadań i obowiązków w ramach partnerstwa odpowiedzialność za prawidłową realizację projektu ponosi beneficjent (lider partnerstwa), jako strona umowy o dofinansowanie.
- 19) Informacja o udziale partnera powinna znaleźć się we wniosku o dofinansowanie projektu, zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach RPO WZ 2014-2020*.

III. PROCEDURA WYBORU PROJEKTÓW PRIORYTETOWYCH

3.1. Zasady ogólne procesu oceny projektów priorytetowych

UWAGA! Wszelkie terminy realizacji określonych czynności wskazane w *Zaleceniach*, jeśli nie wskazano inaczej, wyrażone są w dniach kalendarzowych⁵⁰. Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień powszedni po dniu/dniach wolnych od pracy.

3.1.1 W pierwszej kolejności (tj.: w terminie do 14 dni od dnia następnego po dniu wpłynięcia do WUP formularza pisemnego wniosku o przyznanie pomocy),, złożona dokumentacja aplikacyjna, tj.: wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami⁵¹ w wersji elektronicznej w LSI2014 oraz pisemny wniosek o przyznanie pomocy są analizowane przez pracowników WUP pod kątem ewentualnych braków formalnych, zgodnie z art. 43 ust.1 ustawy. Wzór *Listy sprawdzającej braki formalne w ramach RPO WZ 2014-2020* stanowi załącznik nr 4 do niniejszych *Zaleceń*.

3.1.2 WUP określa poniżej przykładowy katalog braków formalnych:

- różna suma kontrolna na dokumentach aplikacyjnych,
- brak czytelnego podpisu osoby/ób uprawnionej/nych do podejmowania decyzji wiążących w stosunku do wnioskodawcy na dokumentach aplikacyjnych,
- niezgodny podpis na pisemnym wniosku o przyznanie pomocy *oświadczeniu o wprowadzeniu uzupełnień/poprawy dokumentacji aplikacyjnej* w odniesieniu do wskazanej/ych w elektronicznej wersji wniosku osoby/ób uprawnionej/nych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy,
- brak pełnych danych adresowych Wnioskodawcy np. brak nazwy lub numeru ulicy, kodu pocztowego na dokumentach aplikacyjnych.

3.1.3 Zgodnie z art. 43 ust.1 ustawy, w razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków formalnych, WUP wzywa wnioskodawcę do ich uzupełnienia w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

3.1.4 W przypadku nie wniesienia przez wnioskodawcę korekty braków formalnych, wniosek pozostaje bez rozpatrzenia.

3.1.5 W ww. przypadku wnioskodawcy nie będzie przysługiwało prawo do złożenia protestu.

3.1.6 Uzupełnienie dokumentacji aplikacyjnej w zakresie braków formalnych dopuszczalne jest jednokrotnie⁵² i odbywa się na wezwanie WUP.

3.1.7 Zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy uzupełnienie braków formalnych we wniosku o dofinansowanie projektu nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji.

3.1.8 Ocena czy uzupełnienie braków formalnych we wniosku o dofinansowanie zgodnie z art. 43 ustawy ust 2 doprowadziło do istotnej jego modyfikacji, jest dokonywana przez pracowników WUP.

3.1.9 Następnie wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami⁵³ podlega/ją ocenie pod względem spełniania kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez KM, właściwych dla II etapu oceny Koncepcji Kontraktów Samorządowych. Wzór *Listy sprawdzającej wniosek o dofinansowanie projektu priorytetowego w ramach RPO WZ 2014-2020* stanowi załącznik nr 5 do niniejszych *Zaleceń*. Jednocześnie treść wniosku jest analizowana pod kątem ewentualnych oczywistych omyłek, zgodnie z art. 43 ust.1 ustawy.

3.1.10 Ocena dokumentacji aplikacyjnej, o której mowa w pkt 3.1.9 nie powinna przekroczyć **120 dni** od dnia zamknięcia naboru projektów priorytetowych lub od dnia następnego po dniu wpłynięcia ostatniego projektu priorytetowego w ramach danego KS. Termin ten w uzasadnionych przypadkach może być wydłużony.

⁵⁰ Terminy wskazane w niniejszym dokumencie obliczane są w sposób zgodny z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2016 r. poz.23, z późn. zm.)

⁵¹ Jeśli dotyczą.

⁵² Możliwość jednokrotnego uzupełnienia dokumentacji aplikacyjnej dotyczy konkretnego braku formalnego, do uzupełnienia którego wnioskodawca został wezwany pismem.

⁵³ Jeśli dotyczą.

3.1.11 Rzetelnej i bezstronnej oceny spełniania kryteriów wyboru przez projekt priorytetowy, wskazanej w pkt 3.1.9, dokonuje KO KKS, którego szczegółowy tryb pracy określa *Regulamin KO KKS*.

3.1.12 Projekty oceniane są w płaszczyznach dopuszczalności, wykonalności, administracyjności. Do każdej z płaszczyzn oceny przyporządkowano odpowiednie kryteria właściwe dla II-go etapu oceny KKS, które zostały zatwierdzone przez KM. Oceny spełniania przez dany projekt poszczególnych kryteriów wyboru projektów, w ww. kolejności, dokonuje dwóch członków KO KKS.

3.1.13 Ocena **kryteriów dopuszczalności** ma na celu wyeliminowanie wszystkich projektów, które nie mieszczą się w ramach zaplanowanego *Konkursu* i będzie dokonywana pod kątem spełniania bądź niespełniania danego kryterium (tj. przypisaniu wartości logicznych „tak”/„nie”). Ocena negatywna przynajmniej jednego kryterium skutkuje uzyskaniem negatywnej oceny przez projekt w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy (jest odrzucany z dalszego postępowania konkursowego).

3.1.14 Ocena **kryteriów wykonalności** ma na celu wyeliminowanie wszystkich projektów, których nie da się zrealizować w założonym kształcie i będzie dokonywana pod kątem spełniania bądź niespełniania danego kryterium (tj. przypisaniu wartości logicznych „tak”/„nie”). Ocena negatywna przynajmniej jednego kryterium skutkuje uzyskaniem negatywnej oceny przez projekt w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy (jest odrzucany z dalszego postępowania konkursowego).

3.1.15 Ocena **kryteriów administracyjności** jest dokonywana pod kątem możliwości jej dalszej oceny i będzie dokonywana pod kątem spełniania bądź niespełniania danego kryterium (tj. przypisaniu wartości logicznych „tak”/„nie”). Na tej płaszczyźnie oceny możliwa jest poprawa lub uzupełnienie wniosku, polegająca/e na uzupełnieniu/poprawie dostarczonej dokumentacji tak by możliwa była dalsza ocena projektu. Warunkiem pozytywnej oceny w oparciu o kryteria administracyjności jest spełnienie przez projekt wszystkich kryteriów z tej płaszczyzny. Jeżeli, po poprawkach, chociażby jedno kryterium administracyjności nie jest spełnione (zgodnie z opisem znaczenia kryterium) projekt uzyskuje negatywną ocenę w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy (jest odrzucany z dalszego postępowania konkursowego).

3.1.16 W przypadku wątpliwości co do treści wniosku o dofinansowanie lub załączników (jeśli dotyczy) w trakcie oceny, KO KKS może zwrócić się do wnioskodawcy o dodatkowe informacje i/lub wyjaśnienie treści wniosku o dofinansowanie. W przypadku nie otrzymania wyjaśnień w terminie 7 dni liczonych od następnego dnia po doręczeniu wezwania, ocena wniosku o dofinansowanie prowadzona jest na podstawie dostępnych informacji. Wyjaśnienia powinny prowadzić do ujednoznacznienia treści i weryfikacji okoliczności będących przedmiotem oceny. Ewentualne zmiany treści wniosku, będące konsekwencją złożonych wyjaśnień, mogą mieć wyłącznie charakter porządkowy i doprecyzowujący - w żadnym wypadku nie mogą prowadzić do modyfikacji przedmiotu i przebiegu realizacji projektu. W przypadku wystąpienia takiej modyfikacji w wyniku złożonych wyjaśnień, wyjaśnienia te nie będą brane pod uwagę.

3.1.17 Wyjaśnienia nie mogą również odnosić się do kwestii całkowicie pominiętych przez Wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie, w sytuacji, w której odnoszące się do tej kwestii treści były wymagane zgodnie z zapisami *Instrukcji wypełnienia wniosku o dofinansowanie i/lub Zaleceniami*.

3.1.18 Za doręczenie wezwania do złożenia wyjaśnień uznaje się również wysłanie informacji pisemnie np. za pośrednictwem e-mail na adres Beneficjenta podany we wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca przystępując do konkursu wyraża zgodę na doręczenie mu pism za pomocą tych środków, zgodnie z art. 39 §1 pkt 2) Kodeksu postępowania administracyjnego. Odpowiedzialność za brak skutecznych kanałów szybkiej komunikacji, leży po stronie Wnioskodawcy. Nieprawidłowe działanie np. skrzynki e-mail po stronie Wnioskodawcy nie stanowi przesłanki do uznania, iż doręczenie jest nieskuteczne.

3.1.19 Wnioskodawcy przysługuje prawo do wycofania dokumentacji aplikacyjnej na każdym etapie oceny i jest traktowane jako rezygnacja z ubiegania się o dofinansowanie. Informacja o wycofaniu dokumentacji musi zostać przekazana na piśmie do WUP, która niezwłocznie na piśmie potwierdza wycofanie projektu.

3.2. Ocena projektów priorytetowych

3.2.1. W ramach oceny dokonywana jest weryfikacja spełnienia przez projekt kryteriów dopuszczalności, wykonalności i administracyjności, jak również treść wniosku jest analizowana pod kątem ewentualnych oczywistych omyłek, zgodnie z art. 43 ust.1 ustawy.

3.2.2. Zgodnie z art. 43 ustawy ust. 1 w razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie oczywistych omyłek, WUP wzywa wnioskodawcę do poprawienia w nim oczywistej omyłki w terminie **7 dni** od dnia otrzymania wezwania pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Po złożeniu skorygowanej dokumentacji aplikacyjnej dokonywana jest przez pracownika WUP weryfikacja skutecznego jej złożenia, tj. złożenia w terminie wskazanym na wezwaniu. W przypadku pozytywnej weryfikacji terminu, o którym mowa powyżej wniosek kierowany jest do weryfikacji braków formalnych, o której mowa w pkt 3.1.2. W przypadku pozytywnego wyniku tejże weryfikacji wniosek jest kierowany do KOP do dalszej oceny w zakresie wprowadzonych zmian.

3.2.3. W przypadku negatywnej weryfikacji terminu lub zakresu wprowadzonych zmian wniosek pozostaje bez rozpatrzenia, a wnioskodawcy nie będzie przysługiwało prawo do złożenia protestu.

3.2.4. Poprawa wniosku o dofinansowanie w zakresie oczywistych omyłek dopuszczalne jest jednokrotnie i odbywa się na wezwanie WUP.

3.2.5. Oczywiste omyłki w rozumieniu WUP to omyłki pisarskie.

3.2.6. Zgodnie z art. 43 ustawy ust 2 poprawienie we wniosku o dofinansowanie oczywistej omyłki nie może prowadzić do jego istotnej modyfikacji.

3.2.7. Ocena, czy poprawienie we wniosku o dofinansowanie oczywistej omyłki zgodnie z art. 43 ustawy ust 2 doprowadziło do istotnej jego modyfikacji, jest dokonywane przez KO KKS.

3.2.8. Jeżeli w wyniku prac KO KKS wskaże, że wydatki przedstawione przez wnioskodawcę nie mogą być uznane za kwalifikowalne (m.in. nie zgodne z RPO WZ i SOOP oraz nie są niezbędne do realizacji celów projektu) WUP wezwie wnioskodawcę do aktualizacji dokumentacji aplikacyjnej wskazując wnioskodawcy zakres koniecznych zmian, z zastrzeżeniem, że poziom wsparcia (procent dofinansowania) nie może ulec zmianie. Niedokonanie aktualizacji dokumentacji w wyznaczonym zakresie i terminie będzie skutkowało negatywną oceną projektu.

3.2.9. Poprawy/uzupełnienia wniosku o dofinansowanie należy dokonać w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania pod rygorem negatywnej oceny spełniania danego kryterium. Po złożeniu skorygowanej dokumentacji aplikacyjnej dokonywana jest przez pracownika WUP weryfikacja skutecznego jej złożenia, tj. złożenia w terminie wskazanym na wezwaniu. W przypadku pozytywnej weryfikacji terminu, o którym mowa powyżej wniosek kierowany jest do weryfikacji braków formalnych, o której mowa w pkt 3.1.2. W przypadku pozytywnego wyniku tejże weryfikacji wniosek jest kierowany do KOP do dalszej oceny w zakresie wprowadzonych zmian.

3.2.10. W pierwszej kolejności weryfikowany jest termin dokonania poprawy/ uzupełnienia dokumentacji aplikacyjnej zgodnie z opisem w pkt. 3.2.2.⁵⁴ Następnie skorygowane przez Wnioskodawców wnioski będą sprawdzane pod kątem poprawy wskazanych przez WUP oczywistych omyłek i/ lub błędów w zakresie kryteriów administracyjności. Ocena poprawy w zakresie wskazanych uwag będzie 0-1 i polegać będzie na zweryfikowaniu czy Wnioskodawca wprowadził do wniosku wskazane przez WUP zmiany w zakresie zgodnym z pismem.

3.2.11. W przypadku negatywnej weryfikacji terminu lub zakresu wprowadzonych zmian, wniosek uzyskuje negatywną ocenę, a projektodawcy przysługuje prawo wniesienia protestu.

3.2.12. Wnioskodawcy przysługuje prawo do jednokrotnej poprawy/uzupełnienia złożonej dokumentacji.

---

⁵⁴ W przypadku skierowania wniosku do uzupełnienia/ poprawy z tytułu oczywistych omyłek oraz błędów w zakresie kryteriów administracyjności w przypadku gdy dokumentacja aplikacyjna nie zostanie złożona w terminie wskazanym przez WUP wniosek zostaje pozostawiony bez rozpatrzenia na podstawie art. 43 ustawy ust 1 a wnioskodawcy nie będzie przysługiwało prawo do złożenia protestu. Konsekwencją pozostawienia wniosku o dofinansowanie bez rozpatrzenia, zgodnie z *Wytłaczonymi w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020* jest niedopuszczenie projektu do dalszej oceny przez KOP.

3.2.13. Dokonanie uzupełnień lub poprawek zawsze wiąże się z koniecznością ponownej publikacji wniosku oraz przedłożenia do WUP oświadczenia o wprowadzeniu uzupełnień/poprawy dokumentacji aplikacyjnej⁵⁵. Ww. oświadczenie zawierające aktualną sumę kontrolną oraz podpisane zgodnie z zasadami reprezentacji obowiązującymi wnioskodawcę musi zostać dostarczone do WUP w terminie 3 dni od dnia opublikowania wniosku o dofinansowanie projektu w LSI2014.

3.2.14. Do doręczeń i sposobu obliczania terminów stosuje się przepisy KPA. Termin dostarczenia ww. oświadczenia uznaje się za zachowany w przypadkach określonych w art. 57 §5 KPA z wyłączeniem pkt. 1, dotyczącego możliwości przesyłania dokumentu elektronicznego do organu administracji publicznej. W szczególności termin dostarczenia ww. oświadczenia uznaje się

3.2.15. za zachowany w przypadku nadania przesyłki w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe. W przypadku nadania przesyłki z ww. oświadczeniem u operatora innego niż ten, o którym mowa powyżej (np. pocztą kurierską), musi ono wpłynąć do WUP w terminie wskazanym w pkt 3.2.9.

3.2.16. Kryteria weryfikowane w ramach II etapu *Konkursu*:

Kryteria dopuszczalności			
L.p.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
1.	Ramy czasowe kwalifikowalności wydatków	Okres kwalifikowalności wydatków w ramach projektu nie może wykraczać poza daty graniczne określone w <i>Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w okresie programowania 2014-2020</i> , tj.: między 1 stycznia 2014 roku a 31 grudnia 2023 roku.	<p>IZ w ramach kryteriów wyborów projektów wskazała, iż okres realizacji projektu nie wykracza poza datę końcową okresu kwalifikowalności określoną w art. 65 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013</p> <p>Wnioskodawca określa datę rozpoczęcia i zakończenia realizacji projektu, mając na uwadze, że okres realizacji projektu jest tożsamy z okresem, w którym poniesione wydatki mogą zostać uznane za kwalifikowalne.</p> <p>Okres kwalifikowalności wydatków rozpoczyna się pierwszego dnia realizacji projektu. Od tego momentu możliwe jest ponoszenie wydatków w ramach projektu, pod warunkiem prowadzenia odrębnej księgowości dla tych kosztów. Równocześnie należy podkreślić, że wydatkowanie środków do chwili zatwierdzenia wniosku i podpisania umowy, odbywa się na wyłączną odpowiedzialność danego projektodawcy. W przypadku, gdy projektodawca nie przejdzie pozytywnie oceny i nie podpisze umowy o dofinansowanie projektu, uprzednio poniesione wydatki nie będą mogły być zrefundowane.</p> <p>Wskazany przez wnioskodawcę we wniosku o dofinansowanie okres realizacji projektu jest zarówno rzeczowym, jak i finansowym okresem realizacji. Informacje na temat okresu realizacji projektu zawarte w ww. wniosku powinny pokrywać się z informacjami zawartymi w Harmonogramie realizacji projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p>

⁵⁵ Dokument wygenerowany na podstawie zmienionych danych wprowadzonych do LSI2014, który wnioskodawca składa po uzupełnieniu lub poprawie dokumentacji aplikacyjnej na wezwanie IZ RPO WZ.

			<p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
2.	Zgodność z wymogami pomocy publicznej	Projekt jest zgodny z regułami pomocy publicznej i/lub pomocy <i>de minimis</i> .	<p>W przypadku projektów objętych regułami pomocy publicznej i/lub pomocy <i>de minimis</i> zastosowanie mają przepisy <i>Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014–2020</i> (Dz. U. 2015, poz. 1073).</p> <p>W projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WZ 2014 – 2020 pomoc publiczna może wystąpić na dwóch poziomach tj:</p> <p>- <u>pierwszy poziom</u> tj. beneficjent wsparcia jest jednocześnie beneficjentem pomocy;</p> <p>- <u>drugi poziom</u> tj. beneficjent wsparcia nie jest jednocześnie beneficjentem pomocy.</p> <p>W przypadku kiedy <u>beneficjent wsparcia będzie jednocześnie beneficjentem pomocy</u> we wniosku o dofinansowanie należy zaznaczyć stosowne pole dot. pomocy publicznej/pomocy <i>de minimis</i>, uwzględniając również takie informacje na karcie wydatku.</p> <p>W projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach których pomoc publiczna/<i>de minimis</i> występuje <u>na drugim poziomie (tj. beneficjent wsparcia nie jest jednocześnie beneficjentem pomocy)</u> we wniosku o dofinansowanie nie zaznacza się żadnego rodzaju pomocy. Tym samym, we wniosku o dofinansowanie pole w karcie wydatków dotyczącego rodzaju pomocy pozostanie nieaktywne.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
3.	Zgodność z zasadami horyzontalnymi	<p>Projekt jest zgodny z właściwymi politykami i zasadami wspólnotowymi:</p> <p>a) partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania,</p> <p>b) zrównoważonego rozwoju,</p> <p>c) promowania i realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji.</p>	<p>Projektodawca przygotowując wniosek o dofinansowanie zobowiązany jest do stosowania Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w funduszach unijnych na lata 2014-2020.</p>

			<p>Projektodawca wskazuje, iż projekt jest zgodny lub co najmniej neutralny w stosunku do wymienionych w kryterium zasad/polityk.</p> <p>Opisy projektu zawarte we wszystkich jego częściach pozwalają jednoznacznie stwierdzić, iż projekt jest zgodny z przedmiotowym kryterium.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
4.	Kwalifikowalność Beneficjenta	<p>Wnioskodawca oraz Partner/rzy (o ile dotyczy) nie podlega/ją wykluczeniu z możliwości ubiegania się o dofinansowanie, w tym wykluczeniu, o którym mowa w art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r., o finansach publicznych.</p> <p>Wnioskodawca zgodnie ze Szczegółowym Opiskiem Osi Priorytetowych RPO WZ 2014-2020 jest podmiotem uprawnionym do ubiegania się o dofinansowanie w ramach Działania/typu projektu, w którym ogłoszony został konkurs.</p>	<p>Kryterium na etapie oceny wniosku weryfikowane będzie na podstawie Oświadczenia złożonego we wniosku o dofinansowanie przez osoby upoważnione do podejmowania decyzji w imieniu Beneficjenta oraz Partnera (o ile dotyczy), w zakresie dotyczącym nie podlegania wykluczeniu z możliwości ubiegania się o dofinansowanie.</p> <p>.</p> <p>Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie podaje informacje/zapisy umożliwiające dokonanie jednoznacznej oceny zgodności podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie z zapisami SOOP RPO WZ 2014-2020.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
5.	Zgodność wsparcia	<p>1. Projekt zakłada działania wskazane do realizacji w ramach Koncepcji Kontraktu Samorządowego, zatwierdzonej przez Województwo Zachodniopomorskiego (typ projektu 1 - 10).</p> <p>2. W ramach projektu dla wszystkich uczniów i wychowanków obligatoryjnie</p>	<p>Ad. 1:</p> <p>We wniosku należy jednoznacznie zapisać, że projekt zakłada działania wskazane do realizacji w ramach Koncepcji Kontraktu Samorządowego zatwierdzonej przez Województwo Zachodniopomorskie.</p> <p>.</p> <p>Ad. 2</p> <p>Wnioskodawca zobligowany jest do zapewnienia udziału w doradztwie</p>

	<p>zaplanowano realizację doradztwa edukacyjno-zawodowego, obejmującego ocenę indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz predyspozycji osobowych do wykonywania poszczególnych zawodów (typ projektu 6, 8, 9, 10).</p> <p>3. Projektodawca zaplanował wniesienie wkładu własnego w wysokości nie mniejszej niż 15% wartości projektu (typ projektów 1-5)</p> <p>4. Projektodawca zaplanował wniesienie wkładu własnego w wysokości nie mniejszej niż 10% wartości projektu (typ projektu 6-10).</p> <p>5. Projektodawca zaplanował wydatki w ramach cross-financingu w wysokości nie większej niż 10% wartości projektu (typ projektu 1-5).</p> <p>6. Projektodawca zaplanował wydatki w ramach cross-financingu w wysokości nie większej niż 10 % wartości projektu (typ projektu 6-10).</p> <p>7. Projektodawca zaplanował wydatki w ramach środków trwałych w wysokości nie większej niż 10% wartości projektu (typ projektu 1-5).</p> <p>8. Projektodawca zaplanował wydatki w ramach środków trwałych i cross – financingu łącznie w wysokości nie większej niż 30% wartości projektu (typ projektu 6-10).</p> <p>9. Projektodawca w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa zachodniopomorskiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu (typ projektu 1 - 10).</p> <p>10. Szkoła lub placówka systemu</p>	<p>edukacyjno - zawodowym 100% uczniów i wychowanków szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych uczestniczących w projekcie (rozumianych jako uczestników projektu).</p> <p>Ad. 3 Wnioskodawca zobligowany jest do wniesienia wkładu własnego na poziomie minimum 15% wartości projektu przy realizacji typów projektu 1 - 5.</p> <p>Ad. 4 Wnioskodawca zobligowany jest do wniesienia wkładu własnego na poziomie minimum 10% wartości projektu przy realizacji typów projektu 6 - 10.</p> <p>Ad. 5/6 Dla przedmiotowego konkursu maksymalny poziom wydatków w ramach cross-financingu wynosi do 10 % <u>całkowitych wydatków kwalifikowanych projektu</u>. Przekroczenie wskazanego limitu wydatków będzie oznaczało niespełnienie kryterium i skutkowało odrzuceniem projektu.</p> <p>Ad. 7 Finansowanie wydatków w ramach środków trwałych dla typów projektu 1 - 5 możliwe jest tylko do wysokości 10 % wartości projektu. Przekroczenie wskazanego limitu wydatków będzie oznaczało niespełnienie kryterium i skutkowało odrzuceniem projektu.</p> <p>Ad. 8 Finansowanie wydatków w ramach środków trwałych i cross – financingu łącznie dla typów projektu 6 - 10 możliwe jest tylko do wysokości 30 % wartości projektu. Oznacza to, że w przypadku dokonania zakupu w ramach trwałych cross-financingu w wymiarze 10% wartości projektu, wydatki ponoszone w ramach środków trwałych nie mogą przekroczyć 20% wartości projektu. Przekroczenie wskazanego limitu wydatków będzie oznaczało niespełnienie kryterium i skutkowało odrzuceniem projektu.</p> <p>Ad. 9 Projektodawca we wniosku musi jasno zadeklarować, iż w okresie realizacji projektu będzie prowadził biuro lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, oddział czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu na terenie województwa zachodniopomorskiego, w którym będzie dostępna pełna dokumentacja projektu oraz gdzie uczestnik projektu będzie miał możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. Jeżeli projektodawca posiada siedzibę na terenie województwa</p>
--	---	--

		<p>oświaty objęta wsparciem osiągnęła wynik egzaminów zewnętrznych nie wyższy niż średnia dla województwa w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o dofinansowanie (typ projektu 6- 10).</p> <p>11. Typ projektu 7 jest realizowany wyłącznie jako uzupełnienie realizacji działań w ramach typu projektu 6.</p> <p>12. Wnioskodawca nie ubiegał się o dofinansowanie na takie same działania dla tych samych placówek w ramach Działania 8.1 <i>Upowszechnienie edukacji przedszkolnej i/lub Działania 8.2 Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym.</i></p>	<p>zachodniopomorskiego to jest to wystarczające dla spełnienia kryterium</p> <p>Ad. 10 W celu zmniejszenia zróżnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiąganych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych interwencja EFS zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w województwie. Wnioskodawca w treści wniosku zobligowany jest wskazać dane dotyczące wyników egzaminów zewnętrznych placówki obejmowanej wsparciem w projekcie, tak, aby możliwe było zweryfikowanie spełnienia kryterium. Przy ocenie spełnienia kryterium brana jest pod uwagę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku szkoły podstawowej – średnią punktów (uśredniona wartość ze wszystkich części) ze sprawdzianu szóstoklasisty osiągniętą przez uczniów danej placówki. - w przypadku szkoły gimnazjalnej – średnią punktów z wybranej części egzaminu gimnazjalnego osiągniętą przez uczniów danej placówki. - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej – średnią punktów z egzaminu maturalnego ze wszystkich przedmiotów, osiągniętą przez uczniów danej placówki. <p>Ad. 12 Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie powinien jednoznacznie wskazać, iż nie ubiegał się i nie będzie ubiegał się o dofinansowanie na takie same działania i dla tej samej grupy odbiorców w ramach Działania 8.1 i 8.2 w ramach ogłoszonych naborów wniosków w trybie konkursowym. Intencją wprowadzenia kryterium jest niepowielanie działań w szkołach/placówkach objętych wsparciem w ramach projektów składanych w odpowiedzi na ogłaszane konkursy dla Działania 8.1 i 8.2.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
6.	Zgodność realizacji projektu przed dniem złożenia wniosku o	Jeżeli projekt rozpoczął się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie, to przestrzegano obowiązujących przepisów prawa	Wnioskodawca zapewni w zapisach wniosku o dofinansowanie że jeżeli operacja rozpoczęła się przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie do IOK, przestrzegano obowiązujących

dofinansowanie	<p>dotyczących danego projektu.</p> <p>Czy projekt nie zakończył się przed złożeniem wniosku o dofinansowanie w rozumieniu rozporządzenia ogólnego (1303/2013).</p>	<p>przepisów prawa dotyczących danej operacji.</p> <p>Ponadto, każdorazowo, na etapie oceny, badana będzie kwalifikowalność projektu w odniesieniu do zakresu realizowanego lub zrealizowanego przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie –w kontekście przestrzegania obowiązujących przepisów prawa dotyczących danej operacji (art. 125 ust. 3 lit. e rozporządzenia ogólnego), z uwzględnieniem specyfiki i charakteru danego obszaru wsparcia oraz projektu wydatki poniesione w związku z zakończonym etapem inwestycji będą stanowić część niekwalifikowaną projektu lub alternatywnie część inwestycji, która została zakończona przed złożeniem wniosku o dofinansowanie będzie stanowiła odrębny projekt, komplementarny do projektu będącego przedmiotem dofinansowania w ramach RPO WZ 2014–2020.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
----------------	---	---

Kryteria wykonalności			
L.p.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
1.	Zdolność prawna	Projekt jest zgodny z prawodawstwem wspólnotowym i krajowym, w tym przepisami ustawy <i>Prawo zamówień publicznych</i> , ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty z późn. zm.	<p>Zapisy wniosku muszą być zgodne z prawodawstwem wspólnotowym i krajowym, w tym w szczególności zgodne z prawem zamówień publicznych (dotyczy to podmiotów, które zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (PZP) są zobowiązane do stosowania odpowiedniego trybu realizacji zamówienia publicznego) oraz zasadami udzielania pomocy publicznej.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
2.	Zdolność organizacyjno-operacyjna	<p>Wnioskodawca gwarantuje zdolność organizacyjną do realizacji projektu zgodnie z zakresem wskazanym we wniosku.</p> <p>Wnioskodawca dysponuje doświadczeniem w realizacji podobnych przedsięwzięć.</p> <p>Posiada lub dobierze do realizacji projektu odpowiednio wykwalifikowaną kadrę, zarówno do jego</p>	<p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu w odniesieniu do warunków określonych w definicji przedmiotowego kryterium. Projektodawca powinien wskazać konkretne metody i techniki zarządzania jakie będą wykorzystywane w projekcie oraz opis sposobu podejmowania decyzji. Ponadto, należy opisać posiadany potencjał techniczny oraz wskazać posiadane doświadczenie w realizacji podobnych przedsięwzięć.</p>

		obsługi jak i realizacji przedsięwzięć merytorycznych. Dysponuje odpowiednim potencjałem technicznym.	Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające kryterium są odrzucane. Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.
3.	Zdolność finansowa.	Kondycja finansowa wnioskodawcy gwarantuje osiągnięcie deklarowanych produktów lub usług, zgodnie z deklarowanym planem finansowym i w terminie określonym we wniosku o dofinansowanie. Wnioskodawca posiada niezbędne środki finansowe do realizacji projektu. Wnioskodawca zapewnia środki finansowe do utrzymywania projektu w okresie trwałości (jeśli dotyczy). Wnioskodawca oraz partner/rzy krajowi (o ile dotyczy), ponoszący wydatki w danym projekcie z EFS, posiadają łączny obrót za rok kalendarzowy równy lub wyższy od łącznych rocznych wydatków w danym projekcie i innych projektach realizowanych w ramach EFS, których stroną umowy o dofinansowanie jest instytucja, w której dokonywana jest ocena wniosku w roku kalendarzowym, w którym wydatki są najwyższe.	Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu, z którego jednoznacznie musi wynikać, iż projekt spełnia łącznie wszystkie warunki określone w definicji przedmiotowego kryterium. Przedmiotowe kryterium nie dotyczy podmiotów będących jednostkami sektora finansów publicznych. Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające kryterium są odrzucane. Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.
Kryteria administracyjności			
L.p.	Nazwa kryterium	Definicja kryterium	Opis znaczenia kryterium
1.	Kompletność wniosku	Wniosek jest kompletny i został sporządzony i złożony zgodnie z obowiązującą <i>Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie</i> oraz z <i>Regulaminem konkursu</i> . Wszystkie pola we wniosku są wypełnione w języku polskim i w taki sposób, że dają możliwość oceny merytorycznej wniosku.	W ramach przedmiotowego kryterium wniosek powinien być kompletny i wypełniony zgodnie z <i>Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie</i> oraz <i>Regulaminem konkursu</i> . Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania. Projekty niespełniające kryterium są odrzucane. Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.
2.	Zgodność z kwalifikowalnością wydatków	Wydatki w projekcie są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności w okresie programowania 2014-2020</i> .	Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu w odniesieniu do warunków określonych w definicji przedmiotowego kryterium oraz w kontekście tego czy wydatki w projekcie są zaplanowane w szczególności: – w sposób celowy i oszczędny, – w sposób umożliwiający terminową realizację zadań,

		<p>Wydatki w projekcie są zgodne z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków, Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.</i></p> <p>Planowane wydatki są uzasadnione, niezbędne, racjonalne i adekwatne do zakresu merytorycznego projektu w tym opisu grupy docelowej i planowanego wsparcia.</p> <p>Wydatki założone w projekcie są zgodne z katalogiem wydatków, limitami oraz zasadami kwalifikowalności określonymi w <i>Regulaminie konkursu</i> (jeśli dotyczy).</p>	<p>oraz oceny</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteru planowanych wydatków pod kątem grupy docelowej oraz zaplanowanych zadań i celów projektu, – poniesienia wydatków optymalnie pod względem technicznym, ekonomicznym i funkcjonalnym, w stopniu bezpośrednio dążącym do realizacji podstawowych celów projektu znajdujących jednocześnie adekwatne odzwierciedlenie we wskaźnikach produktu i/lub rezultatu, wysokości poszczególnych wydatków ich weryfikacji pod względem prawidłowości i rzetelności oszacowana (tj. czy wydatki nie zostały zawyżone oraz nie budzą wątpliwości). <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
3.	Intensywność wsparcia	<p>Wnioskowana kwota i poziom wsparcia są zgodne z zapisami Regulaminu Konkursu.</p>	<p>Wnioskodawca zobowiązany jest określić, poziom wsparcia zgodnego z zapisami Regulaminu konkursu.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania nie może być jednak wyższy niż 85% wartości projektu, (w tym 85% EFS oraz 0% z Budżetu Państwa) dla typów projektu 1-5.</p> <p>Maksymalny poziom dofinansowania nie może być wyższy niż 90% wartości projektu, (w tym 85% EFS oraz 5% z Budżetu Państwa) dla typów projektu 6-10.</p> <p>Kryterium zostanie zweryfikowane na podstawie treści wniosku o dofinansowanie projektu.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
4.	Spójność wniosku i załączników	<p>Opisy we wniosku oraz w załącznikach są ze sobą spójne, nie zawierają sprzecznych ze sobą kwestii.</p> <p>Dane zawarte we wniosku potwierdzają zapisy przedstawione w fiszce preselekcyjnej. Opisy we wniosku są spójne z informacjami przedstawionymi w fiszce.</p> <p>Wniosek o dofinansowanie nie przewiduje większej kwoty dofinansowania niż fiszka, zawiera przynajmniej te same wskaźniki a ich wartości nie są</p>	<p>Weryfikacja kryterium polegać będzie na ocenie przede wszystkim opisów zawartych we wniosku (w tym analiz, wniosków oraz szacowania i adekwatności wskaźników) w kontekście:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawności – weryfikacji wniosku w kontekście błędów popełnionych w opisach (rzutujących na ich rozumienie, znaczenie, czy wiarygodność); - wiarygodności – weryfikacja wniosku w zakresie wiarygodności dotyczy weryfikacji przyjmowanych założeń oraz źródeł danych, na podstawie, których dokonywane są analizy i tworzone opisy, a także wnioski; - rzetelności – dokładności, z jaką opisy odzwierciedlają każdy z aspektów

		<p>mnijšie niż 90% wskaźników z fiszki.</p>	<p>poszczególnych elementów projektu (dotyczy etapu tworzenia opisów).</p> <p>Treści zawarte we wniosku nie mogą odbiegać od informacji opisanych w fiszce, która podlegała ocenie na etapie preselekcji. Nie jest możliwe zwiększenie kwoty dofinansowania projektu, a wartości wskaźników zawartych we wniosku muszą być spójne w 90%, z tymi zawartymi w uproszczonym wniosku o dofinansowanie.</p> <p>Wnioski, których realizacja dotyczy typów 1-5, wsparcie edukacji przedszkolnej, muszą zawierać wskaźnik „Wzrost liczby dzieci objętych wsparciem w ramach edukacji przedszkolnej [%]”. Należy podać wartość bazową oraz docelową wskaźnika, a także daty jego weryfikacji, źródło danych do pomiaru, sposób pomiaru oraz uzasadnienie planowanej wartości docelowej (odniesione do wartości bazowej).</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>
5.	Poprawność okresu realizacji	<p>Projekt zostanie zrealizowany w terminie zaplanowanym dla projektu. Harmonogram projektu został zaplanowany realnie i racjonalnie. Wszystkie etapy projektu wynikają z procesu inwestycyjnego i są logicznie powiązane.</p> <p>Okres realizacji projektu nie wykracza poza datę końcową okresu kwalifikowalności określonej w art. 65 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.</p>	<p>Realizacja projektu została zaplanowana w taki sposób, aby zapewnić jego sprawną, efektywną i terminową realizację. Czas, w jakim projekt ma zostać zrealizowany, powinien być odpowiednio dobrany do problemów i potrzeb, na które odpowiada projekt.</p> <p>Przedstawiony harmonogram rzeczowo-finansowy jest wykonalny czasowo i technicznie tzn. przewidziano wystarczający termin na wykonanie poszczególnych etapów projektu, a także zarezerwowano odpowiedni czas na inne nieprzewidziane zdarzenia.</p> <p>Harmonogram projektu zawiera najważniejsze elementy składowe. Wszystkie etapy przedstawione w harmonogramie rzeczowo-finansowym są ze sobą logicznie powiązane. Maksymalny okres realizacji projektu jest tożsamy z końcową datą kwalifikowalności wydatków zgodnie z zapisami Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, tj. 31 grudnia 2023 r.</p> <p>Spełnienie kryterium jest konieczne do przyznania dofinansowania.</p> <p>Projekty niespełniające kryterium są odrzucane.</p> <p>Ocena spełniania kryterium polega na przypisaniu wartości logicznych „tak”, „nie”.</p>

3.3. Zakończenie oceny II-go etapu Konkursu

3.3.1. Po zakończeniu oceny wszystkich złożonych projektów priorytetowych w ramach danego KS listy sprawdzające wraz z protokołem z oceny przekazywane są do Przewodniczącego/Wiceprzewodniczącego KO KKS.

3.3.2. WUP przekazuje niezwłocznie wnioskodawcy pisemną informację, która zawiera co najmniej wyniki oceny jego projektu wraz z uzasadnieniem oceny i podaniem informacji o spełnieniu albo niespełnieniu kryteriów.

3.3.3. Przez zakończenie oceny projektu priorytetowego należy rozumieć sytuację, w której: projekt został pozytywnie oceniony oraz został wybrany do dofinansowania, projekt został negatywnie oceniony w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy.

3.3.4. Procedura odwoławcza odbywa się na zasadach określonych w § 9 *Regulaminu konkursu*.

3.3.5. W odniesieniu do każdego pozytywnie ocenionego projektu priorytetowego zostanie zawarta pomiędzy IP a Wnioskodawcą projektu priorytetowego odrębna umowa o dofinansowanie projektu.

3.3.6. W przypadku wyłączenia z oceny lub negatywnej oceny któregośkolwiek projektu priorytetowego wymienionego w KKS IZ RPO może zdecydować o konieczności weryfikacji czy KS realizowana bez tego projektu nadal spełnia kryteria wyboru projektów przyjętych przez KM. Jeśli wynik przeprowadzonej analizy będzie negatywny, IZ RPO może wypowiedzieć KS.

IV. PODSTAWOWE INFORMACJE O ZASADACH REALIZACJI PROJEKTÓW

4.1. Podstawowe zasady udzielania dofinansowania

4.1.1. Zasady finansowania projektu określa umowa o dofinansowanie projektu, SOOP oraz *Wytocznice w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

4.2. Umowa o dofinansowanie projektu

4.2.1. Podstawą zobowiązania wnioskodawcy do realizacji projektu jest umowa dofinansowania projektu, której załącznikiem jest złożony i zatwierdzony do dofinansowania wniosek.

4.2.2. Projektodawca podpisuje z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie umowę o dofinansowanie projektu.

4.2.3. WUP załącza do niniejszego *Regulaminu* wzory umów, tj.: *Umowa o dofinansowanie projektu współfinansowanego za środków EFS w ramach RPO WZ 2014-2020, Umowa o dofinansowanie projektu współfinansowanego za środków EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 – kwoty ryczałtowe*.

4.2.4. Przed podpisaniem umowy o dofinansowanie IP RPO będzie wymagać złożenia załączników wymienionych we wzorze umowy o dofinansowanie projektu oraz dodatkowo:

- pełnomocnictwo lub upoważnienie do reprezentowania wnioskodawcy (załącznik wymagany jedynie w przypadku, gdy umowa jest podpisywana przez osobę/y nieposiadającą/e statutowych uprawnień do reprezentowania wnioskodawcy lub gdy z innych dokumentów wynika, że uprawnionych do podpisania umowy są co najmniej 2 osoby). Pełnomocnictwo musi wskazywać szczegółowo do jakich czynności osoba jest upoważniona. Pełnomocnictwo do podpisania umowy o dofinansowanie musi zostać udzielone najpóźniej w dniu złożenia załączników do umowy do WUP w Szczecinie (jeżeli dotyczy) - załącznik nr 6.7 i 6.8,
- kopii statutu lub innego dokumentu stanowiącego podstawę prawną działalności wnioskodawcy potwierdzonej za zgodność z oryginałem⁵⁶,
- potwierdzonego za zgodność z oryginałem wypisu z organu rejestrowego dotyczącego wnioskodawcy aktualnego na dzień podpisania umowy o dofinansowanie (z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed planowanym dniem podpisania umowy), np. wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego, innego właściwego rejestru (np. ewidencja działalności gospodarczej) lub innego dokumentu potwierdzającego formę i charakter prowadzonej działalności wraz z danymi osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy,
- uchwały właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego lub innego właściwego dokumentu organu, który dysponuje budżetem wnioskodawcy (zgodnie z przepisami o finansach publicznych), zatwierdza projekt lub udziela pełnomocnictwa do zatwierdzania projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego – w przypadku, gdy wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego,
- potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii umowy partnerskiej lub porozumienia, podpisanej przez strony i zweryfikowanej przez osobę do tego uprawnioną, np. radcę prawnego, zawartej zgodnie z zasadami określonymi w części. 2.8 niniejszych *Zaleceń* – w przypadku wniosku o dofinansowanie projektu składanego w partnerstwie,
- deklaracji poświadczającej udział własny projektodawcy - załącznik nr 6.1,
- informacji o jednostce realizującej projekt - załącznik nr 6.2,
- informacji o numerze rachunku bankowego wyodrębnionego przez projektodawcę na potrzeby projektu – załącznik 6.3
- oświadczenia o niekaralności - załącznik nr 6.4,
- oświadczenie o niewykluczeniu z ubiegania się o środki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich – załącznik nr 6.5

⁵⁶ Powyższe dokumenty nie są wymagane od publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy.

– oświadczenie partnera o zapoznaniu się z Wytycznymi – załącznik 6.6

4.2.5. Niezłożenie żądanych załączników w wyznaczonym przez IP RPO terminie oznacza rezygnację z ubiegania się o dofinansowanie.

4.2.6. Złożenie dokumentów zawierających informacje sprzeczne z treścią wniosku o dofinansowanie projektu może skutkować odstąpieniem przez IP RPO od podpisania umowy.

UWAGA! Z uwagi na fakt, iż dokumenty dotyczące RPO WZ podlegają zmianom, WUP zastrzega sobie prawo do wprowadzania dodatkowych dokumentów stanowiących potencjalne załączniki do umowy o dofinansowanie, zarówno w trakcie trwania naboru jak i na etapie podpisywania samej umowy. W związku z powyższym, zaleca się, aby na bieżąco zapoznawano się z informacjami zamieszczanymi na stronie internetowej www.wup.pl/rpo/, www.rpo.wzp.pl oraz na portalu www.funduszeuropejskie.gov.pl.

4.3. Wkład własny

4.3.1. Wkładem własnym są środki finansowe lub wkład niepieniężny zabezpieczone przez wnioskodawcę, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych projektu i nie zostaną wnioskodawcy przekazane w formie dofinansowania. Wartość wkładu własnego stanowi zatem różnicę między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną wnioskodawcy, zgodnie z poziomem dofinansowania dla projektu, rozumianą jako procent dofinansowania wydatków kwalifikowalnych.

4.3.2. W przypadku niewniesienia wkładu własnego przez wnioskodawcę i partnerów (jeśli projekt jest realizowany w ramach partnerstwa i zaplanowano wniesienie wkładu przez partnerów) w kwocie określonej w umowie o dofinansowanie projektu, IP RPO obniży kwotę przyznanego dofinansowania proporcjonalnie do jej udziału w całkowitej wartości projektu.

4.3.3. Wkład własny wnioskodawcy jest wykazywany we wniosku o dofinansowanie, przy czym to wnioskodawca określa formę wniesienia wkładu własnego. Nie wykazanie we wniosku o dofinansowanie wkładu własnego w wielkości określonej w punkcie 2.3.2 *Zaleceń*, spowoduje odrzucenie wniosku na etapie oceny kryterium dopuszczalności.

4.3.4. Źródłem finansowania wkładu własnego mogą być zarówno środki publiczne jak i prywatne. O zakwalifikowaniu źródła pochodzenia wkładu własnego (publiczny/prywatny) decyduje status prawny wnioskodawcy/ partnera/strony trzeciej lub uczestnika. Wkład własny może więc pochodzić ze środków m.in.:

- a) budżetu JST (szczebla gminnego, powiatowego i wojewódzkiego),
- b) prywatnych.

4.3.5. Wkład niepieniężny stanowiący część lub całość wkładu własnego, wniesiony na rzecz projektu, stanowi wydatek kwalifikowalny.

4.3.6. Wkład niepieniężny powinien być wnoszony przez wnioskodawcę ze składników jego majątku lub z majątku innych podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa oraz zostanie to ujęte w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, lub w postaci świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy.

4.3.7. Warunki kwalifikowalności wkładu niepieniężnego są następujące:

- a) wkład niepieniężny polega na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) nieruchomości, urządzeń, materiałów (surowców), wartości niematerialnych i prawnych, ekspertyz lub nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- b) wartość wkładu niepieniężnego została należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom,
- c) wartość przypisana wkładowi niepieniężnemu nie przekracza stawek rynkowych,
- d) wartość i dostarczenie wkładu niepieniężnego mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji,

e) w przypadku wykorzystania nieruchomości na rzecz projektu jej wartość nie przekracza wartości rynkowej⁵⁷; ponadto wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518, z późn. zm.) - aktualnym w momencie złożenia rozliczającego go wniosku o płatność,

f) w przypadku wniesienia nieodpłatnej pracy spełnione są warunki, o których mowa w pkt 4.3.10.

4.3.8. Wydatki poniesione na wycenę wkładu niepieniężnego są kwalifikowalne.

4.3.9. W odniesieniu do wkładu własnego niepieniężnego, należy mieć na uwadze zasady określone w podrozdziale 6.7 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, dotyczące zakazu podwójnego finansowania. W nawiązaniu do powyższego niedozwolone jest, aby beneficjent jako wkład własny wносił do projektu wkład niepieniężny, który w ciągu 7 poprzednich lat (10 lat dla nieruchomości) był współfinansowany ze środków unijnych lub/oraz dotacji z krajowych środków publicznych.

4.3.10. W przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy, powinny zostać spełnione łącznie następujące warunki:

- a) wolontariusz musi być świadomy charakteru swojego udziału w realizacji projektu (tzn. świadomy nieodpłatnego udziału),
- b) należy zdefiniować rodzaj wykonywanej przez wolontariusza nieodpłatnej pracy (określić jego stanowisko w projekcie); zadania wykonywane i wykazywane przez wolontariusza muszą być zgodne z tytułem jego nieodpłatnej pracy (stanowiska),
- c) w ramach wolontariatu nie może być wykonywana nieodpłatna praca dotycząca zadań, które są realizowane przez personel projektu dofinansowany w ramach projektu,
- d) wartość wkładu niepieniężnego w przypadku nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariusza określa się z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz średniej wysokości wynagrodzenia (wg stawki godzinowej lub dziennej) za dany rodzaj pracy obowiązującej u danego pracodawcy lub w danym regionie (wyliczonej np. w oparciu o dane GUS), lub płacy minimalnej określonej na podstawie obowiązujących przepisów, w zależności od zapisów wniosku o dofinansowanie projektu,
- e) wycena nieodpłatnej dobrowolnej pracy może uwzględniać wszystkie koszty, które zostałyby poniesione w przypadku jej odpłatnego wykonywania przez podmiot działający na zasadach rynkowych; wycena uwzględnia zatem koszt składek na ubezpieczenia społeczne oraz wszystkie pozostałe koszty wynikające z charakteru danego świadczenia; wycena wykonywanego świadczenia przez wolontariusza może być przedmiotem odrębnej kontroli i oceny.

4.3.11. W przypadku wniesienia wkładu niepieniężnego do projektu, współfinansowanie z EFS oraz innych środków publicznych (krajowych) nie będących wkładem własnym wnioskodawcy, nie może przekroczyć wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych pomniejszonych o wartość wkładu niepieniężnego.

4.4. Szczegółowy budżet projektu

4.4.1. Koszty projektu są przedstawiane we wniosku o dofinansowanie w formie budżetu zadaniowego. Dodatkowo we wniosku o dofinansowanie wykazywany jest szczegółowy budżet ze wskazaniem kosztów jednostkowych, który jest podstawą do oceny kwalifikowalności wydatków projektu na etapie oceny wniosku o dofinansowanie. Budżet zadaniowy oznacza przedstawienie kosztów kwalifikowalnych projektu w podziale na zadania merytoryczne oraz koszty pośrednie. W budżecie projektu wnioskodawca wskazuje i uzasadnia źródła finansowania wykazując racjonalność i efektywność wydatków oraz brak podwójnego finansowania.

4.4.2. We wniosku o dofinansowanie wnioskodawca wskazuje formę zaangażowania i szacunkowy wymiar czasu pracy personelu projektu niezbędnego do realizacji zadań merytorycznych (etat / liczba godzin) co stanowi podstawę do oceny kwalifikowalności wydatków personelu projektu na etapie

⁵⁷ Wkładem własnym nie zawsze jest cała nieruchomość; mogą być to np. sale, których wartość wycenia się jako koszt eksploatacji/utrzymania danego metrażu (stawkę może określać np. taryfikator danej instytucji).

wyboru projektu oraz w trakcie jego realizacji. Wnioskodawca wykazuje we wniosku o dofinansowanie swój potencjał kadrowy, o ile go posiada, przy czym jako potencjał kadrowy rozumie się powiązane z beneficjentem osoby, które zostaną zaangażowane w realizację projektu, w szczególności osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, które wnioskodawca oddeleguje do realizacji projektu.

4.4.3. Przy rozliczaniu poniesionych wydatków nie jest możliwe przekroczenie łącznej kwoty wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, wynikającej z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu. Ponadto, wnioskodawcę obowiązują limity wydatków wskazane w odniesieniu do każdego zadania w budżecie projektu w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie, przy czym poniesione wydatki nie muszą być zgodne ze szczegółowym budżetem projektu zawartym w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie. IP RPO rozlicza wnioskodawcę ze zrealizowanych zadań w ramach projektu.

4.4.4. Dopuszczalne jest dokonywanie przesunięć w budżecie projektu określonym w zatwierdzonym na etapie podpisania umowy o dofinansowanie wniosku o dofinansowanie projektu w oparciu o zasady określone w umowie o dofinansowanie projektu.

4.5. Koszty bezpośrednie i pośrednie

4.5.1. Wnioskodawca przedstawia w budżecie planowane koszty projektu z podziałem na koszty bezpośrednie - koszty dotyczące realizacji poszczególnych zadań merytorycznych w projekcie oraz koszty pośrednie - koszty administracyjne związane z funkcjonowaniem wnioskodawcy.

4.5.2. Limit kosztów bezpośrednich w ramach budżetu zadaniowego na etapie wnioskowania o środki powinien wynikać ze szczegółowej kalkulacji kosztów jednostkowych wykazanej we wniosku o dofinansowanie, tj. szczegółowym budżecie projektu. Koszty bezpośrednie w ramach projektu powinny zostać oszacowane należycie z zastosowaniem warunków i procedur kwalifikowalności określonych w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

4.5.3. Koszty pośrednie stanowią koszty administracyjne związane z obsługą projektu, w szczególności:

- a) koszty koordynatora lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie projektem i jego rozliczanie, o ile jego zatrudnienie jest niezbędne dla realizacji projektu, w tym w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,
- b) koszty zarządu (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),
- c) koszty personelu obsługowego (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
- d) koszty obsługi księgowej (koszty wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym koszty zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biura rachunkowego),
- e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
- f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku bankowym lub odrębnego rachunku bankowego,
- g) działania informacyjno-promocyjne projektu (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych),
- h) amortyzacja, najem lub zakup aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby personelu, o którym mowa w lit. a - d,
- i) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,
- j) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z obsługą administracyjną projektu,
- k) koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą administracyjną projektu,

- l) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą administracyjną projektu,
- m) koszty ubezpieczeń majątkowych,
- n) koszty ochrony,
- o) koszty sprzątania pomieszczeń związanych z obsługą administracyjną projektu, w tym środki do utrzymania ich czystości oraz dezynsekcję, dezynfekcję, deratyzację tych pomieszczeń,
- p) koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy.

4.5.4. W ramach kosztów pośrednich nie są wykazywane wydatki objęte cross-financingiem.

4.5.5. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której koszty pośrednie zostaną wykazane w ramach kosztów bezpośrednich. IP RPO na etapie wyboru projektu weryfikuje, czy w ramach zadań określonych w budżecie projektu (w kosztach bezpośrednich) nie zostały wykazane koszty, które stanowią koszty pośrednie. Dodatkowo, na etapie realizacji projektu, IP RPO weryfikuje, czy w zestawieniu poniesionych wydatków bezpośrednich załączanym do wniosku o płatność, nie zostały wykazane wydatki pośrednie.

4.5.6. Koszty pośrednie rozliczane są wyłącznie z wykorzystaniem następujących stawek ryczałtowych:

- a) 25% kosztów bezpośrednich - w przypadku projektów o wartości do 1 mln PLN łącznie,
- b) 20% kosztów bezpośrednich - w przypadku projektów o wartości powyżej 1 mln PLN do 2 mln PLN łącznie,
- c) 15% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości powyżej 2 mln PLN do 5 mln PLN łącznie,
- d) 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości przekraczającej 5 mln PLN.

4.5.7. Pozostałe zasady dotyczące rozliczenia kosztów są uregulowane w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

4.6. Podatek od towarów i usług (VAT)

4.6.1. Wydatki w ramach projektu mogą obejmować koszt podatku od towarów i usług (VAT). Wydatki te zostaną uznane za kwalifikowalne tylko wtedy, gdy wnioskodawca nie ma prawnej możliwości ich odzyskania. Oznacza to, iż zapłacony VAT może być uznany za wydatek kwalifikowalny wyłącznie wówczas, gdy wnioskodawca, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo (czyli wnioskodawca nie ma prawnych możliwości) do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na nie podjęcie przez wnioskodawcę czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

4.6.2. Wnioskodawca, który uzna VAT za wydatek kwalifikowalny jest zobowiązany do przedstawienia w treści wniosku o dofinansowanie szczegółowego uzasadnienia zawierającego podstawę prawną wskazującą na brak możliwości obniżenia VAT należnego o VAT naliczony zarówno na dzień sporządzania wniosku o dofinansowanie, jak również mając na uwadze planowany sposób wykorzystania w przyszłości (w okresie realizacji projektu oraz w okresie trwałości projektu) majątku wytworzonego w związku z realizacją projektu.

4.6.3. Na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie projektu wnioskodawca (oraz każdy z partnerów) składa oświadczenie o kwalifikowalności podatku VAT w ramach realizowanego projektu oraz zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej części poniesionego podatku VAT, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku przez wnioskodawcę.

4.7. Cross-financing i środki trwałe

4.7.1. W projekcie istnieje możliwość rozliczenia niektórych wydatków w ramach cross-financing.

4.7.2. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

4.7.3. Cross-financing może dotyczyć wyłącznie:

- a) zakupu nieruchomości,
- b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku,
- c) dostosowania lub adaptacji (prace remontowo - wykończeniowe) budynków i pomieszczeń.

4.7.4. Dla przedmiotowego naboru maksymalny poziom wydatków w ramach cross-financingu wynosi 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

4.7.5. Wydatki ponoszone w ramach cross-financingu powyżej dopuszczalnej kwoty określonej w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu są niekwalifikowalne.

4.7.6. Nie jest możliwe wykazywanie wydatków w przedmiotowej kategorii w projekcie, w ramach kosztów pośrednich. Ponadto, wszystkie wydatki poniesione jako wydatki w ramach cross-financingu opisywane są i uzasadniane w uzasadnieniu znajdującym się pod szczegółowym budżetem projektu.

4.7.7. Zakup środków trwałych, za wyjątkiem zakupu nieruchomości, infrastruktury i środków trwałych przeznaczonych na dostosowanie lub adaptację budynków i pomieszczeń, nie stanowi wydatku w ramach cross-financingu.

4.7.8. Dla przedmiotowego naboru maksymalny poziom wydatków na środki trwałe wynosi dla typów projektów 1-5 nie więcej niż 10%, dla typów projektów 6-10 nie więcej niż 30% (włączając cross-financing).

4.7.9. Zasady dotyczące rozliczenia środków trwałych są uregulowane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

4.8. Rozliczanie wydatków w projekcie i przekazywanie transz

4.8.1. *Podmiot realizujący* projekt zobowiązany jest ponosić wydatki związane z jego realizacją zgodnie z dokumentami wskazanymi w pkt 1.2.1.

4.8.2. W celu realizacji projektu wymagane jest otwarcie i prowadzenie wyodrębnionego rachunku bankowego oraz prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej⁵⁸ projektu. Wszelkie koszty związane z uruchomieniem i prowadzeniem wyodrębnionego rachunku bankowego projektu są kwalifikowalne.

4.8.3. Wnioskodawca zobowiązuje się do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej projektu w sposób przejrzysty, tak aby możliwa była identyfikacja poszczególnych operacji związanych z projektem, z wyłączeniem kosztów pośrednich i stawek jednostkowych. Obowiązek ten dotyczy każdego z Partnerów, w zakresie tej części projektu, za której realizację odpowiada dany Partner.

4.8.4. Numer rachunku bankowego, o którym mowa w pkt. 5.8.2, jest wskazywany w umowie o dofinansowanie projektu. W przypadku zmiany numeru rachunku bankowego, umowa podlega aneksowaniu.

4.8.5. Dofinansowanie projektu jest wypłacane w formie zaliczki w wysokości określonej w harmonogramie płatności stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowanie może być wypłacane w formie refundacji kosztów poniesionych przez wnioskodawcę lub partnerów.

4.8.6. Rozliczanie wydatków poniesionych w związku z realizacją projektu, jest dokonywane na podstawie wniosku o płatność, sporządzanego w systemie teleinformatycznym SL2014, zawierającego dane na temat postępu finansowego i rzeczowego realizacji projektu, z zachowaniem zasad określonych w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego*

⁵⁸ Poprzez to pojęcie rozumie się wyodrębnioną dla projektu ewidencję, której zasady zostały opisane w Polityce Rachunkowości lub dokumencie równoważnym regulującym zasady rachunkowości obowiązujące Beneficjenta.

Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Wnioski o płatność są składane w terminach określonych w umowie o dofinansowanie projektu – co do zasady nie rzadziej, niż raz na trzy miesiące.

4.8.7. Dane niezbędne do monitorowania postępu finansowego i rzeczowego, w tym dane dotyczące uczestników projektu są gromadzone w systemie teleinformatycznym zgodnie z *Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.*

4.8.8. Dokumenty księgowe projektu są archiwizowane w siedzibie wnioskodawcy i podlegają weryfikacji przez IP RPO podczas weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność na etapie pogłębionej analizy oraz podczas kontroli na miejscu realizacji projektu.

4.8.9. Wnioskodawca sporządza harmonogram płatności w porozumieniu z IP RPO i przekazuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego SL2014. Harmonogram płatności może podlegać aktualizacji. Aktualizacja ta jest skuteczna, pod warunkiem akceptacji przez IP RPO i nie wymaga formy aneksu do umowy. IP RPO akceptuje lub odrzuca zmianę harmonogramu płatności w SL2014 w terminie 10 dni roboczych od jej otrzymania.

4.8.10. Transze dofinansowania są przekazywane na wydodrębniony dla projektu rachunek bankowy wnioskodawcy, wskazany w umowie o dofinansowanie projektu. Wnioskodawca oraz partnerzy nie mogą przeznaczać otrzymanych transz dofinansowania na cele inne niż związane z projektem, w szczególności na tymczasowe finansowanie swojej podstawowej, poza projektowej działalności.

4.8.11. Wnioskodawca przekazuje odpowiednią część dofinansowania na pokrycie wydatków partnerów, zgodnie z umową o partnerstwie. Wszystkie płatności dokonywane w związku z realizacją niniejszej umowy, pomiędzy wnioskodawcą a partnerem bądź pomiędzy partnerami, powinny być dokonywane za pośrednictwem rachunku bankowego wydodrębnionego na potrzeby realizacji projektu.

4.8.12. Pierwsza transza dofinansowania jest przekazywana w wysokości i terminie określonym w pierwszym wniosku o płatność, pod warunkiem wniesienia zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy⁵⁹. Kolejne transze dofinansowania są przekazywane po zatwierdzeniu wniosku o płatność, w którym beneficjent wydatkował co najmniej 70% łącznej kwoty otrzymanych transz dofinansowania. W przypadku projektów rozliczanych kwotami ryczałtowymi kolejne transze dofinansowania są przekazywane po zatwierdzeniu wniosku o płatność, w którym beneficjent oświadczył, że wydatkował co najmniej 70% łącznej kwoty otrzymanych transz dofinansowania.

4.8.13. Transze dofinansowania są przekazywane:

- a) w zakresie środków stanowiących dofinansowanie z EFS w terminie płatności, o którym mowa w §2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2012 r. w sprawie płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz przekazywania informacji dotyczących tych płatności (Dz. U. z 2016 r, poz. 75, z późn. zm.), przy czym IP RPO zobowiązuje się do przekazania Bankowi Gospodarstwa Krajowego zlecenia płatności w terminie do 5 dni roboczych od dnia zweryfikowania przez nią wniosku o płatność rozliczającego ostatnią transzę dofinansowania;
- b) w zakresie środków stanowiących dofinansowanie ze środków krajowych w terminie płatności, o którym mowa w pkt. a.

IP RPO może zawiesić wypłatę transzy dofinansowania, w przypadku gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w związku z realizacją Projektu doszło do powstania poważnych nieprawidłowości, w szczególności oszustwa. IP RPO informuje wnioskodawcę, z wykorzystaniem SL2014 lub pisemnie, jeżeli z powodów technicznych nie będzie to możliwe za pośrednictwem SL2014, o zawieszeniu biegu terminu wypłaty transzy dofinansowania i jego przyczynach.

W przypadku niemożliwości dokonania wypłaty transzy dofinansowania spowodowanej okresowym brakiem środków na rachunku bankowym płatnika bądź brakiem środków dostępnych w ramach Działania, o których mowa 4.8.13, Wnioskodawca ma prawo renegocjować harmonogram realizacji projektu i harmonogram płatności, o których mowa w punkcie 4.8.9.

4.8.14. IP RPO po pozytywnym zweryfikowaniu wniosku o płatność, przekazuje wnioskodawcy informację o wyniku weryfikacji wniosku o płatność ze wskazaniem kwoty wydatków, które zostały uznane za niekwalifikowalne wraz z uzasadnieniem oraz zatwierdzonej kwoty rozliczenia kwoty dofinansowania oraz wkładu własnego wynikającej z pomniejszenia kwoty wydatków rozliczanych we wniosku o płatność o ewentualnie stwierdzone wydatki niekwalifikowane i dochody osiągnięte w ramach realizacji projektu.

---

⁵⁹ Jeśli dotyczy.

4.8.15. Wnioskodawca jest zobowiązany do rozliczenia całości otrzymanego dofinansowania w końcowym wniosku o płatność. W przypadku, gdy z rozliczenia wynika, że dofinansowanie nie zostało w całości wykorzystane na wydatki kwalifikowalne, Wnioskodawca zwraca tę część dofinansowania w terminie 30 dni od dnia zakończenia okresu realizacji projektu.

4.8.16. Wnioskodawca ma obowiązek ujawniania wszelkich dochodów, które powstają w związku z realizacją projektu. W przypadku gdy projekt generuje na etapie realizacji dochody, wnioskodawca wykazuje we wnioskach o płatność wartość uzyskanego dochodu i dokonuje jego zwrotu do dnia 10 stycznia roku następnego po roku, w którym powstał. IP RPO może wezwać wnioskodawcę do zwrotu dochodu w innym terminie.

4.8.17. W przypadku niezłożenia wniosku o płatność na kwotę stanowiącą co najmniej 70% łącznej kwoty przekazanych wcześniej transz dofinansowania lub w terminie wynikającym z harmonogramu płatności, od środków pozostałych do rozliczenia, przekazanych w ramach zaliczki, nalicza się odsetki jak dla zaległości podatkowych, liczone od dnia przekazania środków do dnia złożenia wniosku o płatność.

4.8.18. Na etapie zatwierdzania ostatniego wniosku o płatność rozliczającego wydatki w ramach danego wniosku o dofinansowanie dokonywana jest również weryfikacja spełnienia reguły proporcjonalności w odniesieniu do danego wniosku o dofinansowanie.

4.8.19. Zgodnie z regułą proporcjonalności:

- a) w przypadku niespełnienia kryterium zatwierdzonego przez komitet monitorujący PO – IP RPO będąca stroną umowy może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowane,
- b) w przypadku nieosiągnięcia celu projektów⁶⁰ - IP RPO może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowane; wysokość wydatków niekwalifikowanych uzależniona jest od stopnia niezrealizowania celu projektu.

Wydatki niekwalifikowane obejmują wydatki związane z tym zadaniem merytorycznym (zadaniami merytorycznymi), którego założenia nie zostały osiągnięte jak i koszty pośrednie. Stopień nieosiągnięcia założeń projektu określony zostaje przez IP RPO. IP RPO może również odstąpić od rozliczenia projektu zgodnie z zasadą proporcjonalności lub obniżyć wysokość środków tej regule podlegających na podstawie wyjaśnień beneficjenta.

4.9. Uprozczone metody rozliczania wydatków

4.9.1. W projektach EFS możliwe jest stosowanie następujących uproszczonych metod rozliczania wydatków:

- a) stawki jednostkowe,
- b) kwoty ryczałtowe

z zastrzeżeniem, że w przypadku projektów, w których wartość środków publicznych⁶¹ nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100.000 EUR⁶², stosowanie jednej z ww. uproszczonych metod rozliczania wydatków jest obligatoryjne.

4.9.2. W niniejszym naborze możliwe jest: zastosowanie kwot ryczałtowych jako jednej z uproszczonych metod rozliczania wydatków.

4.9.3. Kwoty ryczałtowe:

⁶⁰ Wyrażonego wskaźnikami produktu lub rezultatu bezpośredniego w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie.

⁶¹ W przedmiotowym zakresie wkład publiczny niezbędny do wyliczenia ww. kwoty należy rozumieć jako wszystkie środki publiczne w projekcie, a więc sumę dofinansowania (środki EFS + dotacja celowa z budżetu państwa) wraz z wkładem własnym beneficjenta pochodzącym ze środków publicznych np. jst.

⁶² Do przeliczenia ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE (kurs opublikowany w: <http://ec.europa.eu/budget/infopreuro/index.cfm?fuseaction=home&Language=en>) aktualny na dzień ogłoszenia konkursu w przypadku projektów konkursowych lub dzień ogłoszenia naboru w przypadku projektów pozakonkursowych.

- 1) Kwotą ryczałtową jest kwota uzgodniona za wykonanie określonego w projekcie zadania na etapie zatwierdzenia wniosku o dofinansowanie projektu.
- 2) W przypadku rozliczania projektu za pomocą kwot ryczałtowych koszty pośrednie nie przysługują chyba, że nie zostały uwzględnione w ramach kwoty ryczałtowej. W przypadku uwzględniania kosztów pośrednich w ramach kwoty ryczałtowej, sposób kalkulacji tych kosztów powinien być zgodny z podrozdziałem 8.4. *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
- 3) Zatwierdzając wniosek o dofinansowanie projektu, właściwa instytucja będąca stroną umowy uzgadnia z beneficjentem warunki kwalifikowalności kosztów, w szczególności ustala dokumenty, na podstawie których zostanie dokonane rozliczenie projektu.
- 4) W ramach kwoty ryczałtowej wydatki objęte cross-finansowaniem, wydatki przeznaczone na zakup środków trwałych oraz inne wydatki objęte limitami, o których mowa ww. Wytycznych lub umowie o dofinansowanie wykazywane są we wniosku o płatność do wysokości limitu określonego w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu.
- 5) Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu spójności na lata 2014 -2020*, w przypadku kwot ryczałtowych – weryfikacja wydatków polega na sprawdzeniu czy działania zadeklarowane przez beneficjenta zostały zrealizowane i określone w umowie o dofinansowanie, a wskaźniki produktu lub rezultatu osiągnięte. Rozliczenie, co do zasady, jest uzależnione od zrealizowania danego działania, ale może być również dokonywane w etapach w zależności od specyfiki projektu, np. gdy w ramach projektu zakłada się realizację różnych etapów działania, które mogłyby być objęte kilkoma kwotami ryczałtowymi. **W przypadku niezrealizowania założonych w umowie o dofinansowanie wskaźników produktu lub rezultatu objętych kwotą ryczałtową, dana kwota jest uznana za niekwalifikowalną (rozliczenie w systemie spełnia - nie spełnia).**
- 6) W przypadku, gdy uznana za niekwalifikowalną kwota ryczałtowa stanowi wkład własny beneficjenta, zgodnie z regułą proporcjonalności opisaną w *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu spójności na lata 2014 -2020* IP RPO może uznać wszystkie lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu za niekwalifikowalne.
- 7) Właściwa instytucja będąca stroną umowy może weryfikować realizację działań i osiągnięcie wskaźników produktu lub rezultatu w ramach projektu podczas kontroli na miejscu lub wizyty monitoringowej.
- 8) W zakresie nieuregulowanym stosuje się zapisy podrozdziału 6.6 *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

4.10. Zlecanie usług merytorycznych

4.10.1. Zlecenie usługi merytorycznej oznacza powierzenie wykonawcom realizacji całości działań przewidzianych w ramach danego zadania lub istotnej ich części, np. zlecenie usługi szkoleniowej. Jako zlecenie usługi merytorycznej nie należy rozumieć zakupu dóbr i usług np. cateringowych lub hotelowych, czy zaangażowania trenera do przeprowadzenia szkolenia.

4.10.2. Wydatki związane ze zlecaniem usług merytorycznych lub istotnej ich części w ramach projektu mogą stanowić wydatki kwalifikowalne pod warunkiem, że beneficjent wskaże we wniosku o dofinansowanie projektu usługi, które zamierza zlecać wykonawcom a wniosek ten zostanie zatwierdzony przez podmiot będący stroną umowy na etapie przyjęcia projektu do realizacji lub jego zmiany.

4.10.3. Wartość wydatków związanych ze zlecaniem usług merytorycznych w ramach projektu nie przekracza 30% wartości projektu. Wartość ta może stanowić więcej niż 30% wartości projektu wyłącznie, o ile jest to uzasadnione specyfiką projektu i zostało wskazane we wniosku

o dofinansowanie projektu zatwierdzonym przez właściwą instytucję będącą stroną umowy.

4.10.4. Faktyczną realizację zleconej usługi merytorycznej należy udokumentować zgodnie z umową zawartą z wykonawcą, np. poprzez pisemny protokół odbioru zadania, przyjęcia wykonanych prac, itp.

4.10.5. Nie jest kwalifikowalne zlecenie usługi merytorycznej lub istotnej jej części przez beneficjenta partnerom projektu i odwrotnie.

4.10.6. W sytuacji gdy wnioskodawcą są JST lub ich jednostki organizacyjne, IP RPO zaleca aby projekty realizowane przez ww. podmioty odbywały się przy wykorzystaniu mechanizmu zlecenia usług zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4.11. Klauzule społeczne

4.11.1. Zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, instytucje zaangażowane we wdrażanie programów operacyjnych współfinansowanych ze środków EFS, zobowiązane są do kształtowania uregulowań prawnych umożliwiających zamawiającemu uwzględnienie dodatkowych celów społecznych podczas realizacji zamówienia publicznego tj. stosowania aspektów społecznych, zgodnie pkt. 7 sekcji 6.5.1 ww. Wytycznych. W związku z powyższym, Beneficjent zostanie zobowiązany do uwzględniania aspektów społecznych przy udzielaniu zamówień, których przedmiotem będą usługi cateringowe.

4.12. Pomoc Publiczna

4.12.1. W ramach RPO WZ 2014 – 2020 realizacja typów projektów objętych pomocą publiczną powinna odbywać się w oparciu o *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielenia pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1073)*.

4.12.2. W projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WZ 2014 – 2020 pomoc publiczna może wystąpić na dwóch poziomach tj:

- **pierwszy poziom** tj. beneficjent wsparcia jest jednocześnie beneficjentem pomocy;
- **drugi poziom** tj. beneficjent wsparcia nie jest jednocześnie beneficjentem pomocy.

4.12.3. W przypadku kiedy **beneficjent wsparcia będzie jednocześnie beneficjentem pomocy** we wniosku o dofinansowanie należy zaznaczyć stosowne pole dot. pomocy publicznej/pomocy de minimis, uwzględniając również takie informacje na karcie wydatku.

Wnioskodawca zobowiązany jest do przedstawienia we wniosku - w ramach pola „Metodologia wyliczenia wartości wydatków objętych pomocą publiczną (w tym wnoszonego wkładu własnego) oraz pomocą *de minimis*, sposobu wyliczenia intensywności pomocy oraz wymaganego wkładu własnego” w odniesieniu do wszystkich wydatków objętych pomocą publiczną i/lub pomocą *de minimis*, w zależności od typu pomocy oraz podmiotu, na rzecz którego zostanie udzielona pomoc, w tym zwłaszcza informacji na temat:

- rodzaju wydatków objętych pomocą publiczną / pomocą *de minimis* (pomoc na szkolenia i/lub doradztwo i/lub subsydiowanie zatrudnienia i/lub wyposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy i/lub dotacja na utworzenie przedsiębiorstwa);
- sposobu wyliczenia szacunkowej wartości wydatków objętych pomocą publiczną, w tym poziomu wnoszonego wkładu prywatnego (zgodnie z intensywnością pomocy określoną w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu) oraz szacunkowej wartości wydatków objętych pomocą *de minimis* (zgodnie z limitami określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*).

Wydatki związane z pomocą publiczną i/lub pomocą *de minimis* stanowią koszty bezpośrednie w projekcie.

4.12.4. W projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach których pomoc publiczna/de minimis występuje **na drugim poziomie (tj. beneficjent wsparcia nie jest jednocześnie beneficjentem pomocy)** we wniosku o dofinansowanie nie zaznacza się żadnego rodzaju pomocy. Tym samym, we wniosku o dofinansowanie pole w karcie wydatków dotyczącego rodzaju pomocy pozostanie nieaktywne.

4.13. Wytyczne do realizacji projektów

4.13.1 Przygotowując projekt w ramach Działania 8.5 należy mieć na uwadze, iż planowane przedsięwzięcia muszą stanowić jedynie uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Oznacza to, iż skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły i placówki, w tym nakłady na ich realizację, nie ulegną zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki w okresie 12 miesięcy poprzedzających rozpoczęcie realizacji projektu (typy projektów 6-10).

Ponadto w regionie można zaobserwować niedostosowanie przestrzenne sieci placówek wychowania przedszkolnego do istniejących potrzeb – z uwagi na występujące różnice pomiędzy terenami miejskimi a wiejskimi – gdzie wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest na dużo niższym poziomie. Realizacja przedmiotowego wsparcia ma na celu spowodować wzrost poziomu aktywności zawodowej, szczególnie wśród kobiet poprzez poprawę poziomu rozwoju systemu opieki nad dziećmi oraz zwiększyć dostępność do placówek wychowania przedszkolnego. Z uwagi na fakt, iż wiele budynków przedszkolnych wymaga poprawy stanu technicznego, odpowiedniego wyposażenia oraz wprowadzenia dodatkowych zajęć, co przyczyni się do efektywnej i atrakcyjniejszej opieki, niemniej jednak priorytetem jest objęcie jak największej liczby dzieci edukacją szkolną. Dlatego wszelkie inne aspekty działania i funkcjonowania placówki będą stanowić uzupełnienie podczas realizacji działań prowadzących do uzyskania dodatkowych miejsc przedszkolnych (typy projektów 1-5).

Projekty w ramach Działania 8.5 należy planować i realizować zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.

4.13.2 Planowane do realizacji przedsięwzięcia w województwie zachodniopomorskim zostały opracowane w oparciu o analizę uwarunkowań wewnątrzregionalnych. Formy wsparcia skoncentrowane są na zwiększeniu dostępu do wychowania przedszkolnego w grupie wiekowej 3 – 4 lata oraz wzrost wskaźnika uprzedzszkolnienia. Ponadto w regionie można zaobserwować niedostosowanie przestrzenne sieci placówek wychowania przedszkolnego do istniejących potrzeb – z uwagi na występujące różnice pomiędzy terenami miejskimi a wiejskimi – gdzie wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest na dużo niższym poziomie. Realizacja przedmiotowego wsparcia ma na celu spowodować wzrost poziomu aktywności zawodowej, szczególnie wśród kobiet poprzez poprawę poziomu rozwoju systemu opieki nad dziećmi oraz zwiększyć dostępność do placówek wychowania przedszkolnego. Z uwagi na fakt, iż wiele budynków przedszkolnych wymaga poprawy stanu technicznego, odpowiedniego wyposażenia oraz wprowadzenia dodatkowych zajęć, co przyczyni się do efektywnej i atrakcyjniejszej opieki, niemniej jednak priorytetem jest objęcie jak największej liczby dzieci edukacją szkolną. Dlatego wszelkie inne aspekty działania i funkcjonowania placówki będą stanowić uzupełnienie podczas realizacji działań prowadzących do uzyskania dodatkowych miejsc przedszkolnych.

4.13.3 Celem interwencji EFS jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w OWP. Wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz wychowania przedszkolnego powinno przyczyniać się do:

- a) zwiększenia dostępu do wychowania przedszkolnego na obszarach o niskim stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego;
- b) upowszechnienia wychowania przedszkolnego, w tym zwłaszcza wśród dzieci 3-4 letnich i dzieci z niepełnosprawnościami;
- c) wyrównywania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

- d) poprawy jakości wychowania przedszkolnego.

Zakres interwencji w ramach PI (10i) działania zmierzające do ograniczenia i zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewniania równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

4.13.4 Wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz wychowania przedszkolnego kierowane jest do:

- a) dzieci w wieku przedszkolnym⁶³;
- b) nowo utworzonych i istniejących OWP, w tym przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego, m.in. specjalnych i integracyjnych;
- c) nauczycieli zatrudnionych w OWP, w tym w specjalnych i integracyjnych.

4.13.5 Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych OWP (typ projektu 1).

- 1) Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego ma na celu zwiększenie liczby miejsc dla dzieci w wieku 3 – 4 lata w związku z tym miejsca wychowania przedszkolnego tworzone w ramach projektu muszą być skierowane do dzieci w tym wieku tj. 3 – 4 lata.
- 2) Wsparcie umożliwia zakładanie nowych OWP albo wsparcie dla funkcjonujących OWP.
- 3) Wsparcie skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych dla dzieci 3 – 4 letnich podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu.

UWAGA! Warunek ten nie ma zastosowania w przypadku, jeżeli realizacja projektu zakłada jedynie dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizację dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności tj. działań dot. dostosowania OWP do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami (typ projektu 2).

Dotyczy typu projektu 1 wyłącznie w odniesieniu do projektu zakładającego tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego (dla dzieci 3 – 4 letnich) w istniejących lub nowo utworzonych OWP i weryfikowane będzie na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o stosownej treści.

- 4) Liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie gminy/miasta, na których są one tworzone. Interwencja nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego.
- 5) Nowe miejsca wychowania przedszkolnego są tworzone (dla dzieci 3 – 4 letnich) :
  - w istniejącej bazie oświatowej, w tym np.: w budynkach po zlikwidowanych placówkach oświatowych, pomieszczeniach domów kultury, żłobkach, itd., albo
  - w budynkach innych niż wymienione powyżej, w tym np.: zlokalizowanych przy urzędach gminy, w pomieszczeniach remiz strażackich, w pomieszczeniach ośrodków zdrowia, albo
  - w funkcjonujących OWP, albo
  - w nowej bazie lokalowej.
- 6) W ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego (dla dzieci 3 – 4 letnich) możliwe są działania obejmujące m.in. następujące kategorie wydatków⁶⁴:

⁶³ Zgodnie z Ustawą o systemie oświaty (Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425, z późn. zm.)

- dostosowanie/adaptacja pomieszczeń, w tym m.in. do wymogów budowlanych, sanitarno-higienicznych, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania;
- modernizacja istniejącej bazy przedszkolnej;
- zakup i montaż wyposażenia, w tym m.in. mebli, wyposażenia wypoczynkowego, sprzętu TIK, oprogramowania, itp.;
- zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi⁶⁵ dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;
- budowa, wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem;
- modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci;
- zapewnienie bieżącego funkcjonowania utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego, w tym: koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w OWP, koszty żywienia dzieci;
- inne wydatki, o ile są niezbędne do uczestnictwa konkretnego dziecka w wychowaniu przedszkolnym oraz prawidłowego funkcjonowania OWP.

UWAGA! Wyżej wymienione wydatki mogą być ponoszone również na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami (typ projektu 2), jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z uzasadnienia potrzeb i stopnia niedostosowania OWP.

- 7) Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie ocenie będzie podlegał okres finansowania nowo utworzonych miejsc przedszkolnych.

- 8) Ponadto korzystanie z finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego obliguje organ prowadzący OWP do złożenia zobowiązania przeciwdziałającego ryzyku podwójnego finansowania, deklarującego, iż informacje dotyczące liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych w ramach EFS miejsc wychowania przedszkolnego nie będą uwzględniane w przekazywanych comiesięcznie organowi dotującemu sprawozdaniach.
- 9) Beneficjent realizując typ projektu jest zobowiązany do zachowania trwałości projektu utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres, co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu.

Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość OWP do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego. Liczba zadeklarowanych w arkuszu organizacyjnym placówki miejsc wychowania przedszkolnego uwzględnia dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie. Weryfikacja spełnienia powyższego warunku, nastąpi po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o stosownej treści, wskazując dodatkowo sposób finansowania placówki po zakończeniu realizacji projektu.

4.13.6 Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej

⁶⁴ Poniższe wydatki mogą być ponoszone również na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z diagnozy potrzeb i stopnia niedostosowania OWP (typ projektu 2).

⁶⁵ o ile narzędzia te nie są zapewniane w sposób bezpłatny przez instytucje publiczne (np. Instytut Badań Edukacyjnych, Ośrodek Rozwoju Edukacji).

umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównywanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności (typ projektu 2).

UWAGA! Wydatki ukierunkowane na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, mogą być ponoszone również podczas realizacji projektu związanym z dostosowaniem istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z diagnozy potrzeb i stopnia niedostosowania OWP.

W przypadku **dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami**, Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania liczby dzieci, wraz z określeniem rodzaju ich niepełnosprawności, która uczestniczy i/lub będzie uczestniczyła w edukacji przedszkolnej. Zakres prac musi wynikać z zdiagnozowanych potrzeb i bezpośrednio przekładać się na uczestnictwo dzieci z niepełnosprawnościami.

- 1) W przypadku realizacji dodatkowej oferty edukacyjnej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym, Wnioskodawca zobowiązany jest do wskazania liczby dzieci, wraz z określeniem rodzaju ich niepełnosprawności, która uczestniczy i/lub będzie uczestniczyła w edukacji przedszkolnej, wymiar godzinowy, rodzaj zajęć, narzędzia oraz kadra specjalistyczna, niezbędne do wyrównywania deficytów wynikających z niepełnosprawności.
- 2) W celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami, zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, jest możliwe finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień*, w tym np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowania posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakup pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę.
- 3) Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w OWP, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego, odbywa się także przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

4.13.7 Rozszerzenie oferty OWP o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci w zakresie wyrównywania stwierdzonych deficytów w oparciu o przeprowadzoną diagnozę (typ projektu 3).

- 1) Katalog dodatkowych zajęć obejmuje wyłącznie:
  - zajęcia specjalistyczne⁶⁶: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
  - zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju w rozumieniu ustawy o systemie oświaty;
  - zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna;
  - zajęcia rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne.
- 2) Dodatkowe zajęcia są realizowane poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty.

Powyższe będzie weryfikowane na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu, gdzie Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć oświadczenie o stosownej treści.

- 3) Dodatkowe zajęcia dotyczą kwestii kluczowych z perspektywy wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście, z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu.
- 4) Dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci objętych wsparciem.

⁶⁶ tj. zajęcia specjalistyczne o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 532).

- 5) Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w OWP, pod warunkiem, że nie były one finansowane ze środków EFS od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu (w takim samym zakresie).
- 6) Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w OWP, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego, odbywa się przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.
- 7) Dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowo utworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego. Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu.

Powyższy limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami.

UWAGA! Realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań w typie projektu 1 i 2. W działaniu ukierunkowanym na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego (typ projektu 1) każdorazowo musi towarzyszyć wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym w nowo utworzonym albo we wspartym OWP.

Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami, co oznacza że realizacja dodatkowych zajęć dla tej grupy dzieci nie musi być działaniem dodatkowym w stosunku do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, w związku z tym możliwa jest realizacja typu projektu typu 3 w przypadku gdy zajęcia zostaną skierowane dla w/w grupy docelowej tj. dzieci z niepełnosprawnością.

4.13.8 Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania (typ projektu 4).

Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego wprowadzone może być jedynie w sytuacji uzasadnienia takiej potrzeby przez Wnioskodawcę, np. godziny pracy rodziców wykraczające poza podstawowe godziny funkcjonowania ośrodka wychowania, w których realizowana jest podstawa programowa; odległość zamieszkania od ośrodka wychowania przedszkolnego. Wnioskodawca zobowiązany jest do diagnozy w tym zakresie. Wydłużenie godzin pracy OWP nastąpić może zarówno w godzinach porannych jak i popołudniowych.

- 1) Możliwe jest wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego maksymalnie o 2 godziny poza bezpłatnym czasem funkcjonowania ośrodków wychowania przedszkolnego, (określonym w art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty) tj. czasem nie krótszym niż 5 godzin dziennie oraz poza stosunkiem czasu pracy określonym przez organ prowadzący.
- 2) Wydłużenie godzin pracy jest możliwe jedynie dla grupy minimum 10% dzieci uczęszczających do danej placówki, jednak nie mniejszej niż 5 dzieci.

UWAGA! Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego jest działaniem uzupełniającym do działań wskazanych w typie projektu 1 i 2.

4.13.9 Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych (typ projektu 5).

- 1) Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz odbywa się głównie poprzez:
  - a) kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe⁶⁷,
  - b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
  - c) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, OWP i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami.

⁶⁷ Studnia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131);

- 2) W ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP będą preferowane działania służące poprawie kompetencji w zakresie pedagogiki specjalnej.
- 3) Wsparcie na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli trwa nie dłużej niż finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego.
- 4) Warunkiem koniecznym jest aby realizacja projektu w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP została każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania ww. grupy docelowej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania OWP na określone kompetencje i kwalifikacje. Podmiot przeprowadzający powyższą diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji wspomagających OWP, tj. z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane.

UWAGA! Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli placówek wychowania przedszkolnego jest działaniem uzupełniającym do działań wskazanych w typie projektu 1 i 2.

Wsparcie kierowane do szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów i nauczycieli.

4.13.10 Realizacja wsparcia w ramach EFS będzie dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty. Diagnoza musi być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący przed rozpoczęciem realizacji projektu. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej.

1) Wsparcie udzielane w ramach RPO powinno przyczyniać się do:

- a) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
- b) kształtowanie i rozwijanie u dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej)

4.13.11 Zgodność interwencji ukierunkowanej na realizację projektów edukacyjnych musi być zgodna z następującymi warunkami (typ projektu 6):

- a) zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie kształcenia ogólnego;
- b) projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin;
- c) projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany w czasie obowiązkowych zajęć edukacyjnych albo w czasie zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.

4.13.12 Zgodność interwencji ukierunkowanej na zapewnienie pomocy stypendialnej musi być zgodna z następującymi warunkami (typ projektu 6):

- a) w przypadku projektów wybranych do realizacji w trybie konkursowym pomoc stypendialna jest udzielana przez szkołę lub placówkę systemu oświaty, w której kształcą się uczniowie lub słuchacze albo przez organ prowadzący szkoły lub placówki systemu oświaty;
- b) kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów lub słuchaczy powinno obejmować co najmniej oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów lub słuchaczy z przynajmniej jednego spośród przedmiotów: przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości. Osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach mogą stanowić dodatkowe kryterium premiujące;
- c) kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej nie może przekroczyć 1000 zł brutto na jednego ucznia lub słuchacza;
- d) minimalny okres na jaki jest przyznawana pomoc stypendialna wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia lub słuchacza regulaminu programu stypendialnego;
- e) w trakcie otrzymywania pomocy stypendialnej uczeń lub słuchacz podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego albo doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole lub placówce systemu oświaty ucznia lub słuchacza. Celem opieki dydaktycznej jest pomoc w dalszym osiągnięciu jak najlepszych rezultatów, wsparcie ucznia lub słuchacza w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie jego osiągnięć edukacyjnych.

4.13.13 Zakres interwencji udzielanej w ramach podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania, obejmuje m. in. (typ projektu 7):

- a) szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania;
- b) rozwój albo budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;
- c) opracowanie scenariuszy zajęć nauki programowania, które będą realizowane w pracy z uczniami lub słuchaczami;
- d) warsztaty metodyczne.

Powyższe działania powinny być realizowane według jednego z poniższych schematów:

- a) szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli prowadzone przez trenerów przygotowanych w ramach PO WER do realizacji programów szkoleniowych dla nauczycieli;
- b) studia podyplomowe;
- c) szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli prowadzone przez ekspertów z dziedziny programowania;
- d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty;
- e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
- f) szkolenia z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności nauczycieli szkół lub placówek systemu oświaty, które uczestniczyły w podobnych przedsięwzięciach.

Zakres wsparcia udzielanego w ramach realizacji nauki programowania wśród uczniów lub słuchaczy obejmuje m. in:

- a) realizację dodatkowych zajęć na podstawie opracowanych scenariuszy;
- b) działalność szkolnych kółek programistycznych.

4.13.14 Działania w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z wyłączeniem wsparcia udzielanego na rzecz ucznia młodszego lub ucznia z niepełnosprawnością, obejmą II etap edukacyjny (klasy IV-VI szkoły podstawowej) oraz III etap edukacyjny (gimnazjum). Wsparcie ucznia młodszego oraz ucznia z niepełnosprawnością może być realizowane na wszystkich etapach edukacyjnych (typ projektu 8).

Zakres wsparcia udzielanego w tym działaniu obejmuje w szczególności:

- a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania;
- b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy;
- c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty.

4.13.15 Celem interwencji EFS jest podniesienie efektywności kształcenia uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematyki, w tym stworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu (typ projektu 9).

Katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych obejmuje:

- a) podstawowe wyposażenie pracowni (wagi, szafy laboratoryjne itp.);
- b) sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji (przyrządy pomiarowe, przyrządy optyczne, szkło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe itp.), w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi;
- c) odczynniki lub substancje chemiczne;
- d) środki czystości;
- e) pomoce dydaktyczne (środki trwałe, mapy, atlasy, roczniki statystyczne itp.).

Szczegółowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl.

Katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni matematycznych obejmuje:

1. Szkoły podstawowe:

- a) Sprzęty stałe w tym:
  - białe tablice magnetyczne;
  - białe tablice z naniesioną siecią kwadratową;
  - laptop, tablet, drukarki ze skanerem, projektor;
  - tablica interaktywna;

- komplet magnetycznych przyrządów tablicowych (linijka, kątomierz, ekierki, cyrkiel);
- b) Programy multimedialne, pakiet matematyka- szkoła podstawowa (klasy 4-6);
- c) Zestawy do prowadzenia doświadczeń/eksperymentów/obserwacji:
  - magnetyczne jabłka ułamki;
  - magnetyczne pizze- ułamki;
  - termometr Galileusza;
  - waga dydaktyczna;
  - obrotomierz szkolny – drogomierz z licznikiem;
  - przyrząd do kształtowania pojęć związanych z czasem (zegar szkolny);
  - taśmy miernicze.
- d) Pomoce dydaktyczne:
  - magnetyczna oś liczbowa;
  - szkieletowe modele ostrosłupów i graniastosłupów;
  - zestaw modeli brył rozkładanych z siatkami.

2. Gimnazjum:

- a) Sprzęty stałe w tym:
  - białe tablice magnetyczne;
  - białe tablice z naniesioną siecią kwadratową;
  - laptop, tablet, drukarki ze skanerem, projektor;
  - tablica interaktywna;
  - komplet magnetycznych przyrządów tablicowych (linijka, kątomierz, ekierki, cyrkiel);
- b) Programy multimedialne, pakiet matematyka – gimnazjum (klasy1-3);
- c) Zestawy do prowadzenia doświadczeń/eksperymentów/obserwacji:
  - pakiet do nauki rachunku prawdopodobieństwa;
- d) Pomoce dydaktyczne:
  - kalkulatory proste dla uczniów(zestaw);
  - szkieletowe modele ostrosłupów i graniastosłupów;
  - zestaw modeli brył rozkładanych z siatkami;
  - przyrząd do demonstracji powstawania brył obrotowych;
  - zestaw do porównywania objętości.

3. Szkoła ponadgimnazjalna:

- a) Wyposażenie w tradycyjne pomoce i środki poglądowe w nauczaniu matematyki:
  - duża tablica kredowa;
  - duża, biała tablica z nakładką magnetyczną z naniesionym układem współrzędnych i siecią kwadratową;
  - modele brył: graniastosłupów, ostrosłupów, brył obrotowych;
  - przybory tablicowe (cyrkiel, ekierka, linijka, kątomierz);
  - plansze, tablice, wykresy itp.;
  - kalkulatory.
- b) Wyposażenie medialne pracowni matematycznej:
  - laptop, tablet, projektor, ekran;
  - ekran, wizualizer cyfrowy;
  - rolety do zaciemniania okien pracowni;
  - tablica interaktywna;
  - tablica kopiująca.

UWAGA ! Standard wyposażenia pracowni matematycznych, określony w niniejszym dokumencie, ma charakter katalogu otwartego, tzn. w każdym przypadku Komisja Oceny Projektów na podstawie

zapisów wniosku o dofinansowanie będzie dokonywać oceny zasadności ponoszenia i kwalifikowania poszczególnych pozycji.

Należy również podkreślić, że zakup wyposażenia wymaga od wnioskodawcy uprzedniego przeprowadzenia diagnozy potrzeb⁶⁸, uwzględniającej inwentaryzację posiadanego wyposażenia (ze szczególnym uwzględnieniem sprzętu zakupionego ze środków UE we wcześniejszych perspektywach finansowych i wciąż używanego) i zatwierdzonej przez organ prowadzący oraz zapewnić zgodność proponowanego w projekcie wsparcia z przeprowadzoną diagnozą.

4.13.16 Wsparcie udzielane w ramach RPO, na rzecz zwiększenia wykorzystania TIK oraz rozwijania kompetencji informatycznych może objąć (typ projektu 10):

- a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;
- b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego;
- c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń;
- d) programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy poprzez naukę programowania.

UWAGA! Maksymalna wartość wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK w szkole lub placówce systemu oświaty, objętej wsparciem wynosi:

- a) dla szkół lub placówek systemu oświaty do 300 uczniów lub słuchaczy – 140 000 zł,
- b) dla szkół lub placówek systemu oświaty od 301 uczniów lub słuchaczy – 200 000 zł.

Wniosek o dofinansowanie projektu powinien zawierać zobowiązanie dotyczące osiągnięcia przez szkołę lub placówkę systemu oświaty objętą wsparciem w okresie do **6 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu**, określonej w umowie o dofinansowanie projektu, wszystkich poniższych funkcjonalności:

- a) stały dostęp do łącza internetowego użytkowników w szkole lub placówce systemu oświaty, na poziomie przepływności optymalnym dla bieżącego korzystania z cyfrowych zasobów online w trakcie lekcji i w ramach pracy zawodowej;
- b) w zależności od liczby uczniów lub słuchaczy, tj. do 300 albo od 301, szkoła lub placówka systemu oświaty posiada odpowiednio, co najmniej, jeden albo dwa zestawy stacjonarnych lub przenośnych komputerów albo innych mobilnych urządzeń mających funkcje komputera oraz dedykowanego urządzenia umożliwiającego ładowanie oraz zarządzanie mobilnym sprzętem komputerowym z:
  - i) zainstalowanym systemem operacyjnym;
  - ii) dostępem do oprogramowania biurowego;

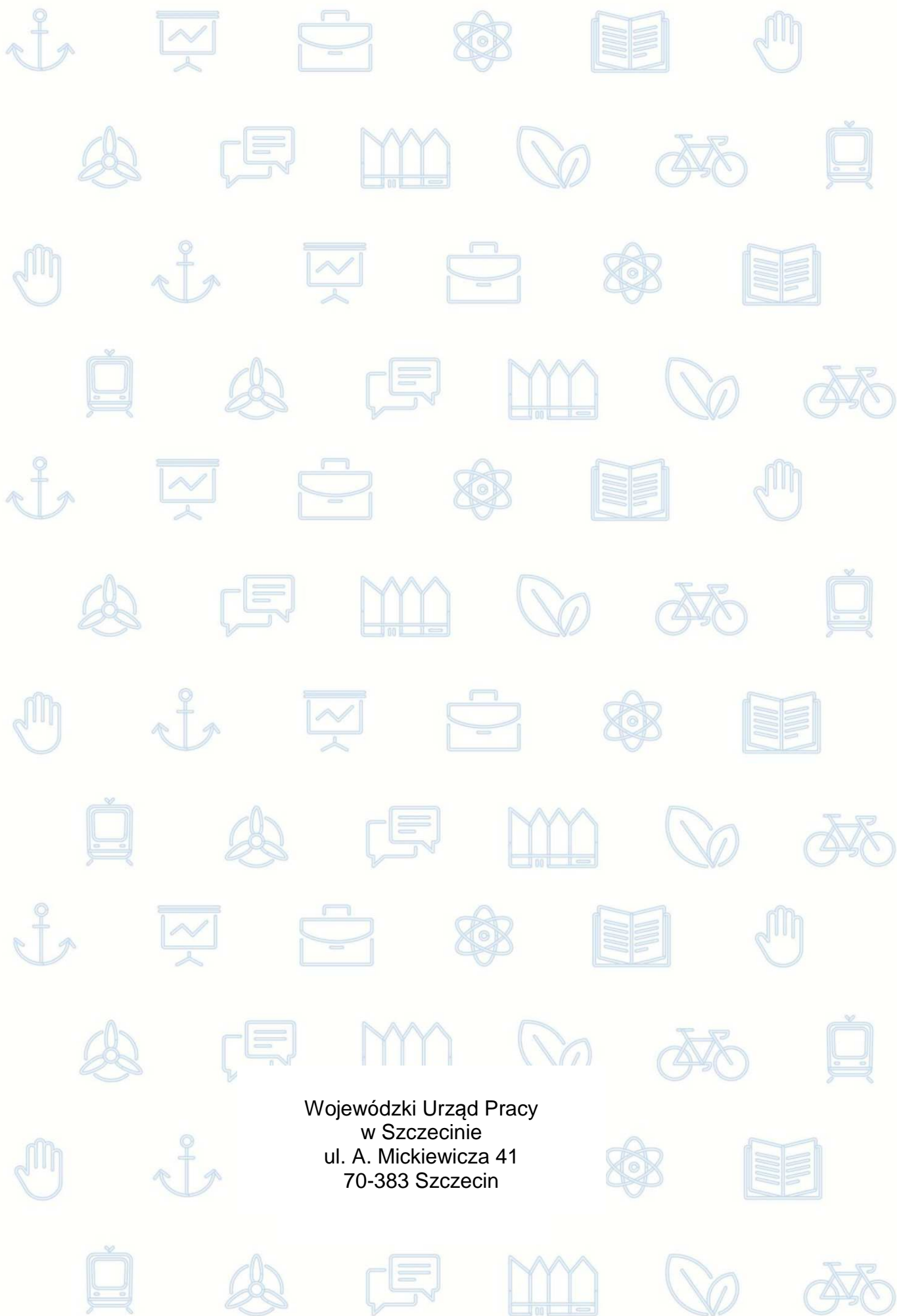
⁶⁸ Diagnoza musi być zatwierdzona przez organ prowadzący przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, jednak nie później niż rozpoczęciem realizacji projektu.

- iii) oprogramowaniem antywirusowym, jeżeli istnieje dla danego urządzenia – opcjonalnie, jeżeli takie oprogramowanie nie jest zainstalowane na szkolnych urządzeniach sieciowych;
- iv) oprogramowaniem zabezpieczającym komputer albo inne mobilne narzędzia mające funkcje komputera w przypadku kradzieży;
- v) oprogramowaniem do zarządzania zestawem przenośnych komputerów albo innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera dla potrzeb przeprowadzania zajęć lekcyjnych - w zależności od rodzaju wybranego przenośnego komputera albo innego mobilnego narzędzia mającego funkcje komputera - opcjonalnie, jeżeli takie oprogramowanie nie jest zainstalowane na szkolnych urządzeniach sieciowych oraz oprogramowaniem do zarządzania szkolnymi urządzeniami sieciowymi;
- vi) oprogramowaniem zabezpieczającym uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju w rozumieniu art. 4a ustawy o systemie oświaty;
- vii) oprogramowaniem zabezpieczającym szkolne urządzenia sieciowe;
  - c) w zależności od liczby uczniów lub słuchaczy, tj. do 300 albo od 301, szkoła lub placówka systemu oświaty posiada odpowiednio, co najmniej, jedno albo dwa wydzielone miejsca dostosowane do potrzeb funkcjonowania zestawu stacjonarnych lub przenośnych komputerów lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera z bezprzewodowym dostępem do Internetu;
  - d) w miejscach, w których uczniowie korzystają z zestawu stacjonarnych lub przenośnych komputerów lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera, jest możliwa prezentacja treści edukacyjnych z wykorzystaniem wielkoformatowych, niskoemisyjnych, interaktywnych urządzeń do projekcji obrazu i emisji dźwięku umożliwiających wyświetlanie obrazu bez konieczności każdorazowego dostosowywania warunków światła i układu ławek w salach;
  - e) szkoła lub placówka systemu oświaty zapewnia komputery stacjonarne lub przenośne lub inne mobilne narzędzia mające funkcje komputera do indywidualnego użytku służbowego nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem TIK ;
  - f) szkoła lub placówka systemu oświaty posiada co najmniej jedno miejsce (pomieszczenie), w którym uczniowie lub słuchacze mają możliwość korzystania z dostępu do Internetu pomiędzy oraz w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych w godzinach pracy szkoły, zgodnie z organizacją roku szkolnego.

V. ZAŁĄCZNIKI

1. Wzór wniosku o dofinansowanie projektu priorytetowego,
2. Wzór umowy o dofinansowanie projektu priorytetowego,
3. Wzór umowy o dofinansowanie projektu priorytetowego – kwoty ryczałtowe,
4. *Wzór Listy sprawdzającej braki formalne,*
5. *Wzór Listy sprawdzającej wniosek o dofinansowanie projektu priorytetowego,*
6. Dodatkowe załączniki do sporządzenia umowy:
  - 6.1 Deklaracja poświadczająca udział własny projektodawcy,
  - 6.2 Informacja o jednostce realizującej projekt,
  - 6.3 Informacja o numerze rachunku bankowego wyodrębnionego przez projektodawcę na potrzeby projektu priorytetowego,
  - 6.4 Oświadczenie o niekaralności,
  - 6.5 Oświadczenie o niewykluczeniu z ubiegania się o środki przeznaczone na realizację programów finansowych z udziałem środków europejskich
  - 6.6 Oświadczenie partnera o zapoznaniu się z Wytycznymi
  - 6.7 Wzór pełnomocnictwa do reprezentowania projektodawcy (osoba fizyczna),
  - 6.8 Wzór pełnomocnictwa do reprezentowania projektodawcy (osoba prawna).

UWAGA! WUP informuje, iż zapisy ww. dokumentów mogą ulec zmianie. W związku z czym zaleca się, aby potencjalni wnioskodawcy na bieżąco zapoznawali się z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej www.wup.pl/rpo/ oraz www.rpo.wzp.pl

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie
ul. A. Mickiewicza 41
70-383 Szczecin